

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knafova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za in-
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din;
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne branice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711

Pamet je boljša kakor žamet

Mnogi ljudje ostanejo vse svoje življenje otroci. Pač pa se vsakdo spominja, kako je bilo, ko se je učil v šoli spoznavanja prvih črk in začel seštevati, množiti in deliti. Niso šli včasih nauki radi v drobne glavice. Otepali smo se včasih teh naukov na vse načine, toda kaj lahko smo se naučili vseh drugih spretnosti, ko smo iskali ptičja gnezda, zašli v sosedov vrt in pobili kje šipe.

Poslušati učitelja je bilo hudo, čeprav nam je vzgojitelj želel dobro, a za vse drugo smo imeli vse preveč razumevanja. Tako je tudi s tistimi ljudmi, ki danes verjamejo vsaki prazni govorici, onih, ki jim govorijo resnico in žele dobro, pa ne poslušajo. Čudna je ta slaba stran naših ljudi.

Kaj vse čujemo na deželi, dasi od vseh teh nesmiselnih govoric o dinarju, o inflaciji, o vladnih izpremembah in nekih pogajanjih z nekimi državami ni niti toliko resničnega, kolikor je črnega za nohtom. Nič ni res! To si dobro zapomnite! Dinar, ki je navezan na francoski frank, sedaj najtrdnjšo valuto na svetu, je stalen in ga ne bo nihče omajal. Inflacije ne bo. To je z vso odločnostjo izjavilo že več ministrov. Prav tako se ne pripravlja nikaka izprememba vlade. Ta vlada bo ostala in bo delala z narodnim predstavištvom kakor doslej za blagor vsega jugoslovenskega naroda in naše države.

Dovolj je pokazala sedanja vladavina, da ji je vrhovni smoter le naše dobro. Ali si morete predstavljati, da bi v tako kratkem času dobili lahko toliko dobrih zakonov, kolikor smo jih sedaj, če bi vladale v naši narodni skupščini takšne razmere, kakršne so bile pred 6. januarjem 1929? Vsi ti zakoni so v korist malega človeka, ki je v teh gospodarskih težavah najbolj potreben opore. Zato moramo biti povsem zadovoljni s sedanjo vladavino in zato tudi nima pomena, da bi se pripravljala kakšna temeljna izprememba.

Gospodarske težave so hude po vsem svetu in ogromni milijoni ljudi so brez posla. Mnogo huje je drugod kakor pri nas. Manjka nam denarja, a kruha je vendarle še nekaj. Imamo res precej brezposelnih, a kaj so te številke na primer proti več kakor desetmilijonski armadi brezposelnih celo v zlatih Zedinjenih državah. Mi smo lahko še zadovoljni, da nas ni val gospodarskih težav tako grozno zajel. Zadovoljni pa smo lahko tudi, da imamo prav v teh hudih časih na krmilu vladavino, ki z vso vztrajnostjo išče poti, kako bomo najlažje in s čim manjšimi pretresi preboleli te čase. Mislimo, da je pač več vredno mirno in složno delo kakor politiziranje za prazen nič, kakršno smo poznali pred šestojanuarsko dobo.

Bridkosti gospodarskih težav bodo tem prej minile, čim bolj se bomo zavedali, da je tudi na nas samih dolžnost vztrajnega sodelovanja pri vsem, kar lajša gospodarsko stisko. Zavrnilimo one mračne nasprotnike naše države, ki nas hočejo zavesti na kriva pota, zanesimo se v dinar, ki je med najtrdnjšimi valutami v Evropi, ne držimo denarja doma, nego ga dajmo, kolikor ga ne potrebujemo za tekoče potrebe, v dobre denarne zavode, potrpiamo in ne godrnjamo nad krizo, ki nas je zajela od zunaj in torej ni njen nastanek v državi sami, poslušajmo, kar nam svetujejo za blagor naroda in države nesebično delujoči ljudje.

Naj predvsem opozorimo, da je največja škoda zadrževanje denarja doma, ker se prav zaradi tega občuti v javnosti veliko pomanjkanje denarja, katerega naloga je, da neprestano kroži. Denar mora v denarne zavode, da pride iz denarnih zavodov zopet med ljudi. Kdor drži denar po nepotrebnem doma, izgublja tudi obresti in se izpostavlja nevarnosti, da mu ga kdo ukrade ali pa da mu pri morebitnem požaru zgori. Ne bomo kakor divjaki kje v Afriki, ki so jim pojmi o denarju, denarnih zavodih in potrebi kroženja denarja španska vas!

Zaupati moramo v sebe in državo, vztrajati moramo in storiti tudi sami vse, kar je v gospodarsko izboljšanje, pa bodo prišli boljši časi. Ko bomo preboleli današnje bridkosti, se bomo prav vsi čudili vsem današnjim neumnim govoricam.

Nedavno je ugleden državnik na nekem ljubljanskem zboru dejal, da se mu je videlo, kakor da je prišel na vrt blaznice, ko je poslušal na deželi vse tisto nesmiselno govorjenje. Ko nas bo zapustil čas gospodarskih težav, bodo tudi tisti med nami, ki jim pametna beseda ne pride posebno do živega, priznali, da so bili nekoč res neumni.

Vsi v boj proti jetiki

Osrednja protijetična liga v Ljubljani nam je poslala v objavo naslednji poziv:

Tuberkuloza (jetika) je mnogokrat bolezen bede. Nezadostna prehrana in nezdrava stanovanja jo namreč silno pospešujejo. Toda jetika se ne zaustavi le pri siromaku, temveč pustoši vseprek. Za njo umirajo tudi premožni. Jetika ni samo delavska bolezen, nego je na široko razširjena ljudska bolezen, ki zna poiskati pota tudi iz temnih skrivališč tja v najbolj zdrava stanovanja. Jetika je kuga, ki mori in širi razdejanje iz roda v rod.

Posebnosti te bolezni, načini njenega po-
stanka, širjenja in kužnega prenašanja so bili povod, da so vsi dobri prijatelji naroda in države spoznali potrebo, posvetiti borbi proti jetiki prav posebno pozornost in posebno urejeno skrbstvo. Skoro po vsem svetu že delujejo močna protijetična društva, ki uživajo prav izdatno pomoč najširše javnosti, vseh dobrih in zvestih sinov in hčera naroda. Protijetična društva predstavljajo velepomembno zdravstveno organizacijo zasebne pobude in delavnosti. Najodličnejši predstavniki, ugledni znanstveniki, gospodarji, visokošolska mladina, učitelstvo, umetniki, politiki, vse sodeluje in tekmuje v prizadevanju, da

se jetično pustošenje omeji na najmanjšo mero.

Pri nas je bila pred dvema letoma ustanovljena **Osrednja protituberkulozna liga** s priključenimi krajevnimi ligami. Že začetno delovanje te zveze je pokazalo, kako zelo potrebna in koristna je takšna zdravstvena organizacija, sloneča na zasebnem prizadevanju. Vsak dan njenega delovanja odpira nove vidike na vprašanje, ki je mnogo bolj žalostno, kakor si ga navadno zamišljamo. Liga poizkuša pri nas oživiti zanimanje za borbo proti jetiki. Naša prosveta namreč nujno zahteva, da tudi v tej smeri korakamo vzporedno z drugimi prosvetljenimi narodi. Zanimanja pa je splošno še mnogo premalo. Ne smemo se tolažiti z izgovorom, da je to znamenje časa. Prav sedanja doba velikih gospodarskih in družabnih preokretov nujno zahteva, da smo tudi v pogledu skrbstva za ljudsko zdravje vestnejši.

Z namenom, da se zanimanje za protituberkulozno skrbstvo dvigne, priredi liga v dneh od 3. do 5. junija po vsej državi protijetične dneve. V teh dneh naj ne bo nikogar, ki ne bi vsaj za nekaj trenutkov pomislil, kako strašno je biti mlad, poln hrepenenja po življenju, pa biti okužen in ogrožen od pogubne jetike. Naši mladinci so protijetični dnevi v prvi vrsti namenjeni.

Narodno delavstvo je zborovalo

V nedeljo so se v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani zbrali zastopniki narodnega strokovnega delavskega gibanja iz dravske banovine, da pretrasejo vprašanja delavskega življenja v tem hudem času in svojemu gibanju določijo smernice za bodočnost. Večina odposlancev je prispela že prejšnji večer in se udeležila skupne večerje v počastitev petdesetletnice predsednika Narodne strokovne zveze g. Rudolfa Juvana. Večerje se je udeležil tudi narodni poslanec g. Pustoslemšek, ki je prisrčno pozdravljen čestit jubilaru. V nedeljo kmalu po 9. uri zjutraj je predsednik g. Rudolf Juvan otvoril zbor in orisal delo Narodne strokovne zveze, ki ni bilo lahko. Letos poteče 25 let, ko se je v Trstu ustanovila Narodna delavska organizacija, katere zgodovinska naslednica je Narodna strokovna zveza. Zbrali smo se, je predsednik nadaljeval, da položimo račune za preteklo delovno leto. Naša poročila ne bodo razveseljiva, toda naš zbor bo napravil sklepe, po katerih se bo nadalje vršila naša delavska politika, in naša svrha je, da

čimbolj olajšamo položaj našega delavstva tako v naši banovini kakor tudi v vsej državi.

Iz obširnega predsednikovega poročila povzemamo: Položaj delavstva v Evropi in drugod je slab. Brezposelnost po svetu štejejo danes ogromne milijone. Še celo bogate države, kakor Amerika, Anglija, Francija, imajo milijone brezposelnih delavcev, zato ni prav nič čudnega, da je val bede zajel tudi nas. Gospodarske težave pač na vsem svetu zadéjajo predvsem delavce. Jugoslavija ni industrijska država, pri nas je nad 75 odstotkov prebivalstva malih kmetov; delavski stan ni tako številan, toda kljub temu smo hudo prizadeti, ker tudi pri nas že vlada brezposelnost. Toda naše težave bi lahko bile nekoliko manjše. Industrijsko blago bi vse lahko proizvajali doma, toda dan za dnem se obširne dobave naročajo v inozemstvu, naša podjetja pa počivajo in naši delavci so brez dela. Odpustitve delavstva so na dnevnem redu in pri tem so prizadete vse stroke, zlasti železna, tkaninska in rudarska industrija. Narodna strokovna zveza

Mestna hranilnica ljubljanska

naznanja,

da izplačuje nove vloge vsak čas in v vsakem znesku.

Ravnateljstvo.

v preteklem letu ni manjkala nikjer, kadar je šlo za izboljšanje delavskega položaja. Tujci zavzemajo pri nas velik del višjih mest, naš človek je dober le za lopato in kramp. Že to dejstvo je zadosten dokaz, da naše delavstvo potrebuje svojo narodno organizacijo. Našemu delavcu, ki je v tujini povsod visoko cenjen in spoštovan, moramo v domovini njegovo veljavo šele priboriti. V tem se Narodna strokovna zveza bistveno loči od mednarodnih organizacij, ki tega važnega nagiba ne priznavajo. Narodni delavci smo od vsega početka pozdravili politiko 6. januarja in 8. novembra smo v Sloveniji dali poslanece najmanj 15.000 glasov. V narodni skupščini delavci nimamo svojega zastopnika, toda vladi in poslancem, zlasti pa ministroma gg. dr. Kramerju in Pučlju se moramo zahvaliti za marsikatero uslugo. Upravni odbor je sklenil, da narodni delavci stopijo v novo vsedrjavno stranko, toda zahtevali bomo, da bomo v stranki imeli tudi svojo besedo. S sorodnimi strokovnimi organizacijami v državi je zveza v ozkih stikih. Ustvariti bo treba enotno jugoslovensko strokovno zvezo. V tem zadnjem letu je zveza imela toliko posla kakor še nikoli. Vrste narodno zavednih delavcev so se pomnožile, ustanovile so se nove podružnice. Treba nam je borbenosti in odločnosti. Svoje gibanje moramo razširiti po vsej državi. Razen v strokovno bo treba zaorati v izobraževalno polje, ustvariti bo treba lastne gospodarske organizacije. Zlasti pa je treba misliti na naraščaj. Iz mladine bo izšla bodočnost.

Za g. Juvačom je podal obširno poročilo o delu zveze tajnik g. Kravos, ki je dejal med drugim: Položaj po delavskih središčih je brezupen. Na Jesenicah je kljub vsemu izboljšanje še vedno 500 delavcev na cesti. V Trbovljah je obratovanje tako neznatno, da ne more živeti niti še zaposleni delavec. V Guštanju in v Što-

rah delajo samo po štiri dni v tednu. Westen v Celju je število zaposlenega delavstva od 1400 skrčil na 900. Saturnus v Mostah je odpustil 120 delavcev. Podobne so razmere v Lescah, na Dobravi, v Kropi in drugod. Rudarji živijo v neprestanem strahu, da izgube še ta košček kruha, ki jim je ostal. V tkaninski industriji je prav tako slabo: v Litiji, Št. Pavlu, Tržiču in drugod. Zveza je pred dvema mesecema na pristojna mesta poslala obširno spomenico, v kateri je zahtevala celo vrsto nujnih ukrepov, ki bi lahko izboljšali današnji položaj. Tam je zveza med drugim predlagala, naj se prepove vsak uvoz tujih izdelkov, ki se lahko proizvajajo doma, naj se z zakonom določi najnižji in največji zaslužek delavca, naj se z zakonom izvede znižanje cen za življenjske potrebščine, naj se poskrbi za brezplačno prehrano brezposelnih, naj se izvede pregled tujcev,

ki pod krinko strokovnjakov delajo pri nas, naj se za čas krize uvede šesturni delavnik. Nadalje je tajnik navajal, da kljub vsem zaprekam narodno gibanje med delavstvom lepo napreduje. V tem poslovnem letu so se ustanovile nove podružnice v Kranju, Zabukovci in Hudi jami. Zadnji čas se je zveza včlanila tudi pri Narodni odbrani, ki gre zvezi zlasti pri vprašanju o zaposlitvah tujcev zelo na roko. Poleg s češkoslovaškimi narodnimi delavskimi organizacijami je zveza tudi v stalnih stikih z našimi izseljenskimi organizacijami v Nemčiji, Holandiji, Belgiji in Franciji. Zaradi teh je zveza ustanovila tudi Narodni izseljenski odbor, ki mu je na čelu podpredsednik Narodne strokovne zveze g. dr. Bohinjec.

Za tajnikom je poročal še blagajnik g. Stopar, nato pa je predsednik nadzorstvenega odbora g. Sedlar predlagal razrešnico vsemu upravnemu odboru, ki je bila soglasno sprejeta.

Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika Juvač, za podpredsednika dr. Bohinjec, za tajnika Kravos, za blagajnika Stopar. Za člane upravnega odbora so bili izvoljeni zastopniki vseh pomembnejših podružnic.

Popoldne so poročali odposlanci o delu podružnic in razpravljali o poročilih predsedstva. Zlasti se je poudarjala potreba po ustanovitvi posebnega narodno-delavskega mladinskega gibanja. Dalje so razpravljali o proslavi 25letnice Narodne strokovne zveze, ki bo prihodnje leto, in o razvitju prapora, o spomenici za izboljšanje delavskih razmer in o drugem.

Velika razstava perutnine in kuncev v Ljubljani

Kmetijska družba v Ljubljani priredi ob času veleseljma veliko razstavo perutnine in kuncev. Dne 3. junija bodo posebne komisije strokovnjakov ocenjevale razstavljene živali. Za razstavo neprimerne živali se bodo vrnille, najlepše pa nagradile. Dne 4. junija ob 10. bo slovesna otvoritev razstave na veleselju.

Do sedaj se je prijavilo 62 razstavljalcev perutninarjev in 34 kuncerejcev. Živali bodo razstavljene v prostornih kletkah, delno pa tudi v skupinah. Od perutnine bodo zastopane vse pasme, ki jih gojijo člani z uspehom, med drugimi rjave štajerske zagorske kokoši, bele štajerke, plimetke, leghornke, orpingtonke, italijanske jerebičarke, bele sultanke in sulmdolke, potem

razne race, gosi, purani in kapuni raznih pasem. Od kuncev bodo zastopani: belgijski orjaki, dunajski plaveci, kastoreksi, dunajski orjaki, srebrci, angorci in drugi, sploh kunci, ki se obnesejo za kmetsko rejo.

Razstava bo trajala ves čas veleseljma od 4. do 13. junija v paviljonu »K« na veleselju. Vsak stoti obiskovalec, ki bo plačal v tem paviljonu 2 Din, bo nagraden s primerno živalico. Dijaki in vojaki pod vodstvom predstojnikov ne bodo plačali nikake vstopnine. Kmetijska družba hoče s to razstavo vzbuditi zanimanje za rejo malih živali posebno med kmetiskim ljudstvom.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Soteščan:

Trnjeva pot ljubezni

Povest iz starih časov.

Ni mu mogel do živga; zadovoljiti se je moral s tem, kar je izvedel. Bodočnost mu je v celoti ugajala, samo to mu ni bilo všeč, ker bo naposled tudi umrl.

Za njim je prišla vrsta ma Anžeta, čigar desnica je bila težka in močna. Crte na raskavi dlani so pomenile pretečo nevarnost. Mož pa se ji bo srečno izognil. Nato bo rešil nekemu življenje in prejel plačilo. Postavil si bo hišico in se oženil. Živel bo mirno in zadovoljno, toda brez družinskega blagoslova.

Anže je bil zadovoljen s svojo usodo. »To je tako,« je rekel, »taka je postava in preroki... Zgodi se mi po tvoji besedi...«

Na vrsto je prišel hlapec, ki je prej najmanj govoril. Plaho je iztegnil desnico, kakor bi se bal izvedeti, kaj ga čaka. Sreče ni pričakoval, njegovo mlado življenje je bilo prepojeno s trpljenjem. Beriči so mu bili vedno za petami. Dan na dan ni slišal drugega kakor psovke in žvižganje ostrega biča. To pa zato, ker se je nekoč zameril oskrbniku in beričem.

Berač se je dotaknil njegove dlani in izpregovoril: »Dečko, ti pač nisi rojen pod srečno zvezdo...«

Fantu je zastala beseda. Vprašal je tiho in boječe: »Ali se ne bo nič izpremenilo?«

»Obupati ne smeš, a vendar... Toda o tem molčiva...«

»Bolje je, da ne vem. Ne postrujte mi trpljenja!«

»Nobene besedice več. Morda se bova še kdaj srečala in tedaj bova drugače govorila...«

»Naj le pride, kar hoče!« Hlapec se je zleknil po tleh in položil roko pod glavo.

Ostal je samo še Blaže. Ves čas si je gladil dlan in ugibal, kaj mu je usojeno v življenju.

Prosjak mu je najprej potipal žilo, nato se je dotaknil s prsti trde dlani. Izrekel je šele čez dalje časa: »Sreča se ti bliža z naglimi koraki. Obsula te bo z bogastvom ter ti pripravila udobno življenje. Živel boš kakor v raju, imel boš vsega v izobilju...«

»Ali meniš?« Blaže mu ni mogel verjeti.

»Tako je zapisano na tvoji dlani,« je potrdil in nadaljeval: »Doživel boš srečne trenutke, ki pa so še zastrti z zlato zaveso. Tkale so jo rojenice, ko si ležal v zibelki...«

»Odgrni jo in povej, kaj me čaka...«

»Ne morem. Poprej moraš izvesti važno nalogo...«

»Kakšno?« Vse je bil pripravljen storiti.

Berač mu je pretipal člene in dejal: »Zal, da mi je zapovedano molčati. Nekaj mi je namignilo, da nocoj ni pripraven čas za taka razodetja...«

»Zakaj?« ga je ozalostilo.

»Tudi to naj ostane tajno. Izvedel pa boš ob pravem času...«

»Kdaj? Saj vidiš, da komaj čakam...«

»Potrpi. Sicer ti ugasne upanje v zlato bodočnost...«

Blaže se je zvijal v mučnem pričakovanju.

Tedaj je porasel Anže: »Počakaš, kakor ti svetuje. To je tako in nič drugače. Potrpijenje je božje mazilo...«

Berač je utihnil, prerokovanje ga je utrudilo. Vzel je palico in berglo ter odlezel počasi v kot na ležišče.

Tudi hlapci so odšli počivat. Zunaj ob hlevu so imeli svojo sobo. Obblečeni so popadali na postelje, zakaj noč se je bližala jutru. Sleči se jim ni več kazalo.

Blaže ni mogel zaspati. Rešno se je ukvarjal z mislijo, kako bi odstranil tisto zlato tančico in pogledal v bodočnost. Nekaj časa je sedel in pre-mišljal; nato je legel ter se nemirno obračal.

Naposled se je odločil. Sklenil je pritisniti na berača, naj mu razodene skrivnost usode. Ko so drugi pospali, se je splazil po tistem iz sobe.

»Ali spiš?« je poklical bistrovidca in sedel na slamo.

»Kaj hočeš?« se je stresel prosjak, kakor bi se ga bil ustrašil.

»Ničesar drugega kakor to, da mi odkriješ bodočnost. Povej, kar si poprej zamolčal. Sicer te bom prisilil...«

»Ali si sam?« Berač se je sklonil na ležišču, hotel ga je zadovoljiti. Vendar ga je še izkušal: »Povej mi, ali si vreden mojega zaupanja?«

Iz delovanja JRKD

SRESKA SKUPŠČINA JRKD ZA RADOVLJIŠKI OKRAJ.

Jesenice, maja.

Dne 26. maja je bil na Jesenicah ustanovni občni zbor sreske organizacije JRKD za radovljški srez. Zastopane so bile razen ene vse krajevne organizacije. Namesto narodnega poslanca g. Ivana Mohoriča, ki se mudi v državnih zadevah v inozemstvu, je podal politično poročilo narodni poslanec g. dr. St. Rape. Skupščino je pozdravil v imenu banovinskega začasnega odbora tajnik g. dr. Marjan Zajec; čestital je začasnemu sreskemu odboru k njegovemu uspehu in pozval zborovalce, da se dela za organizacijo nove vsedržavne stranke oprimejo z vso požrtvovalnostjo in ljubeznijo. Predsednik začasnega odbora gosp. Žabkar je orisal na kratko razvoj organizacije v srezu. Po poročilu, ki ga je podal tajnik začasnega odbora g. Humer in iz katerega je razvidno, da se je od določenih 18 ustanovilo že 16 krajevnih organizacij s 5 poverjeništv, so se izvršile volitve sreskega odbora in je bil izvoljen za predsednika g. Jože Žabkar, župan na Jesenicah.

* * *

USTANOVNI ZBOR SRESKE ORGANIZACIJE ZA KAMNIŠKI SREZ.

Kamnik, maja.

V nedeljo dopoldne se je vršila v Gasilskem domu v Kamniku ob lepi udeležbi ustanovna skupščina sreske organizacije JRKD za kamniški srez. Zborovanja, ki mu je predsedoval veterinarski svetnik g. Rauter, so se udeležili tudi senator g. dr. Rožič, narodna poslanca gg. Mravlje in Cerer in zastopnik banovinskega odbora gosp. dr. Zajec, ki so podali zanimiva poročila o političnem položaju in delu narodnega predstavništva. Nato je bil izvoljen sreski odbor pod predsedstvom veterinarskega svetnika g. Rauterja.

* * *

USTANOVITEV KRAJEVNE ORGANIZACIJE V KRANJU.

Kranj, maja.

V soboto zvečer se je vršil v prostorni gledališki dvorani v Narodnem domu ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD. Dvorana je bila nabito polna in je moralo mnogo so-

Nastavil mu je razgaljene prsi in rekel: «Poglej mi v srce, ako vidiš v bodočnost. No, ali je prazno? Kje je še toliko pokornosti in zvestobe?»

«Res je. O tem ne dvomim. Vendar o tako velikih stvareh ne moreva tukaj govoriti. Izberi si dostojen kraj, kjer ti bom odgrnil zaveso...»

«Kje pa, kaj meniš?» Sam ni mogel najti pravega prostora.

Prosjak mu je pomagal: «Nekje zunaj gozda... Sam moraš določiti...»

«Ali tam, kjer je stalo znamenje?»

«Prav. Izbral si najboljšo mesto. Tam pa morava biti, preden bo posijalo solnce...»

«Odriniti morava takoj. Kmalu se bo pričelo daniti...»

Berač se je postavil s trudom na noge in oprl na berglo. «Pa pojdiva po skrivni poti», je rekel po tihem. «Bog ne daj, da bi naju kdo srečal ali dohitel!»

«Brez skrbi! Mahnila jo bova po bližnjici, po kateri hodi gospoda. Ta pa ne vstaja pred solncem.»

Tik pred odhodom so ju iznenadili pritajeni koraki. Razposajenci so se vrnili z vasovanja. Zunanaj pred sobo so sezuvali čevlje, nihče ni črnil glasne besede.

Blaže in berač sta počakala, da se je polegel šum. Nato sta odšla iz hleva skozi priprta stranska vrata. Zavila sta na uglajeno gozdno pot, obrobjeno z gosto živo mejo. Kmalu sta bila na drugi strani gozda.

LASJE RABIJO ZA SVOJO NEGO VEČ

KAKOR NAVADNO MILO

Lasje živijo in kakor vse kar je živo, zahtevajo tudi oni posebno negovanje. Elida Shampoo, mil in prost sode, ohrani lase zdrave, jih napravi svileni mehke in blesteče.

UMIVAJTE GLAVO VSAK TEDEN !

ELIDA SHAMPOO

mišljenikov ostati v veži in na stopnicah. Velika večina prisotnih je pristopila že pred ustanovnim zborom v organizacijo, vpisovanje pa se je vršilo tudi še po končanem zboru.

Zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora župan g. Ciril Pirc, ki je v uvodu pozdravil podpredsednika senata g. dr. Frana Novaka, poslanca g. dr. Rapeta in tržiškega župana g. Iv. Lončarja, ki bo od sedaj zastopal kranjski srez v narodni skupščini. Nato je orisal delo pripravljalnega odbora in se zahvalil odstopivšemu narodnemu poslancu g. Janku Barletu za trud in delo.

Po končanih volitvah se je oglašil k besedi gosp. dr. Fran Novak, ki je orisal delo narodnega predstavništva za izboljšanje gospodarskega položaja v državi. Njegova in za njim izvajanja poslanca dr. Rapeta so vsi zborovalci sprejeli z velikim zadoščenjem.

Novi narodni poslanec, tržiški župan g. Ivan Lončar, je pozdravil zborovalce in jih zagotovil, da bo v narodni skupščini zastavil vse svoje moči za napredek lepega kranjskega sreza. Z viharim pritrdjevanjem je bil sprejet njegov predlog, naj se pošlje pozdravna brzojavka župniku g. Barletu, v kateri se mu volilci zahvaljujejo za požrtvovalno delo v prid kranjskemu srezu in obžalujejo njegov izsiljeni izstop.

* * *

LEP ZBOR V KRIŽEVCIH.

Križevci pri Ljutomeru, maja.

V nedeljo 22. maja po rani maši se je vršil tu zbor, kakršnih je bilo doslej prav malo pri nas. Shoda sta se udeležila senator g. dr. Miroslav Ploj in poslanec g. Jakob Zemljič, ki ju je pozdravil banovinski svetnik, župan in predsednik tukajšnje organizacije JRKD g. Fran Sku-

«Tukaj je stalo znamenje», mu je pokazal Blaže.

Sedla sta na obcestno ograjo. Na vzhodu je bledela danica. Nebo nad gorami se je čedalje bolj zlatilo.

Berač je dvignil roko in začel svečano: «Dečko, poglej proti vzhodu! Vrhovi jutranjih gor so obrobljeni z zlatom... Kmalu se bo nasmehnila zarja in pozlatila tvojo bodočnost...»

Blaže je bil ves očaran. Omamilo ga je skrivnostno zlato iz beračevega prerokovanja. Kamor je pogledal, povsod se je lesketalo.

«Od zlatih vrat, ki zapirajo bodočnost, pa je treba najti ključ», je nadaljeval bistrovidec. «Brez truda se ne koplje zlata ruda...»

«Dela se ne bojim. Moje roke so vajene trpljenja...»

«Sreča ti je naklonjena in ne zahteva od tebe nikakega napora. Hoče pa, da ji pokažeš odkrito srce in dobro voljo.»

«Hočem!» je pritrdil brez odloga.

«Prisezi, kar si obljubil.»

«Prisegam!»

«Tedaj poslušaj!» Prosjak se je sklonil in mu dihnul v uho: «Razodeto mi je, da veš, kje je Milena, ki je bila odvedena z Višavja... Znano ti je njeno bivališče...»

Blaže je osupnil. Obraz mu je pobledel, a ga je kmalu zalila rdečica. Njegova molčečnost je bila postavljenja na poizkušnjo. Kako naj taji vedeževalcu, kateremu ne more ničesar prikriti?

Vsaka laž se mu bo poznala na obrazu. In na posled bo izgubil pravico do bodoče sreče.

Zato je pohlevno povsobil glavo in rekel z občutkom: «Dobri mož, tega ne smem izdati!»

«Moraš!» ga je zavrnil prosjak z odločnim glasom. «Veže te prisega!»

«Ako to storim, bom izgubil glavo...»

«Beži na Višavje! Tam ne boš več hlapec, kakor si tukaj na Aržišču. Graščakinja Milena te bo sprejela z odprtimi rokami...»

«Vitez Oton ni človek, marveč zverina...»

«Viteza se ti ni treba nič več bati...»

«Ti ga ne poznaš, sicer bi drugače govoril...»

«Ropar se je ujel v zanko... Zaprt je na Višavju...»

«Ali je priznal?» je hotel najprej izvedeti.

«Zato so ga vrgli v ječo... Tudi ako bi se upiral, bi mu ne pomagalo...»

Blaže je vzdihnil ob misli na posledice. Vedel je, da ima vitez mnogo zvestih pomagačev. Ti bodo izvedli obljubljeno kazen. V obraz so se mu režale vislice; smradljive ječe so odpirale svoja globoka žrela. Tam doli bodo glodale podgane njegovo truplo.

Z Višavja pa se mu je smehljala zlata bodočnost. Gori bo užival dobrote hvaležne graščakinje, katero bo rešil iz pregnanstva. Tlačani se bodo odkrivali njemu, ki je bil na Aržišču hlapec.

«Komu naj izdam bivališče višavske graščakinje?» se je naposled odločil.

«Meni!» je poudaril vedeževalec.

«Tebi?» Blaže se je glasno začudil.

hala. Zbralo se je na zborovanju nad 150 ljudi, da slišijo besede svojega poslanca in senatorja g. dr. Ploja, ki jim je že star znanec in prijatelj.

Shod je otvoril s pozdravnim nagovorom g. Skuhala, nato pa je povzel besedo poslanec g. Zemljič, ki je orisal delo narodne skupščine in pozival moše, naj ne verjamejo onim, ki širijo razne neresnične vesti. Njegovo poročilo so vzeli prisotni z odobravanjem na znanje.

Sledilo je poročilo senatorja g. dr. Ploja. Ginjen se je dvignil naš rojak, ki je bil že leta 1901. izvoljen za poslanca. Obnovil je nekaj lepih spominov, ker je prišel med nas kot star rojak in prijatelj. Mnogim prisotnim so se orosile oči, ko so videli, da se še on kljub visokim letom udeležuje za blagor naroda. V svojem govoru je g. dr. Ploj orisal zgodovinski razvoj nastanka Jugoslavije in poudarjal važnost njene ustanovitve. Poročal nam je o sporih po osnovanju naše države, ki niso bili vedno v korist države. Govoril je dalje o ugledu naše države v tujih državah, o veliki ljubezni našega kralja do naroda, ki je posegel še ob pravem času vmes in razpustil narodno skupščino.

Poročilo senatorja so vzeli zborovalci z dolgotrajnim ploskanjem na znanje. Po shodu sta se gg. senator in poslanec razgovarjala s starimi znanci in drugimi, pri čemer so se izrekle razne želje, ki jih bosta oba narodna zastopnika izkušala uveljaviti.

* * *

USTANOVNI ZBOR SRESKE ORGANIZACIJE JRKD ZA LJUBLJANO.

Ljubljana, maja.

Ob prav zelo lepi udeležbi se je vršil te dni v Kazini v Ljubljani ustanovni občni zbor sreske organizacije JRKD za mesto Ljubljano. Zbor je otvoril predsednik začasne organizacije g. Anton Jug. Tajnik g. Milan Cimerman je podal podrobnosti organizacijskega dela. Ker se je spričo šestindvajsetih volišč v Ljubljani izkazalo, da bi bilo devet organizacij v mestu, kolikor jih je bilo nekoč, premalo, se jih je doslej ustanovilo že 15, a dve sta še v načrtu. Število članstva vseh organizacij v mestu bo v najkrajšem času doseglo okrog 5000.

Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika direktor g. Anton Jug, za I. podpredsednika g. dr. Jože Cepuder, za II. podpredsednika g. dr. Pavel Pestotnik, za tajnika g. Milan Cimerman, za blagajnika g. Karel Parzer.

Po volitvah se je novoizvoljeni predsednik direktor g. Anton Jug zahvalil za zaupanje in izjavil, da bo šlo njegovo delo za tem, da bi se pomagalo vsem slojem, zlasti pa malemu človeku. V tem smislu se je vedno tudi doslej udeleževal. Zaključil je govor z besedami, da mu bosta mirnost, smotrenost in vztrajna delavnost najtrdnjše opora pri njegovem delu. Zborovalci so predsednikove besede vzeli s splošnim ploskanjem na znanje.

Po končanem dnevnem redu je stopil v zborovalno dvorano ljubljanski poslanec g. dr. Albert Kramer. Zborovalci so mu priredili viharne ovacije, ki niso ponehale niti med pozdravnim govorom gosp. predsednika, ki je pač le tolmačil iskreno veselje vseh prisotnih, ko je izjavil, da ga nad vse veseli, da je g. minister zopet zdrav v naši sredi. Minister g. dr. Kramer je podal obširno poročilo o sedanjem političnem in gospodarskem stanju v državi in obrazložil postanek nekaterih zakonov. Njegov govor, ki je pojasnil mnoga nespornostna in ovrgel mnoga napačna mišljenja in nesmiselne govornice, je vzbudil med zborovalci vsesplošno odobravanje in zadovoljstvo.

* * *

SRESKA ORGANIZACIJA ZA NOVOMEŠKI SREZ.

Novo mesto, maja.

V nedeljo je bil v občinski posvetovalnici v Novem mestu ustanovni občni zbor sreske organizacije JRKD. Zborovanje je otvoril predsednik začasne sreske odbora, novomeški župan g. dr. Režek. Po predsednikovem poročilu in po obširnem poročilu odposlanca začasne banovinskega odbora g. dr. Cepudra je govoril narodni poslanec g. Anton Klinc o političnem položaju.

Po živahni razpravi o podanih poročilih je bil izvoljen sreski odbor, ki mu predseduje novomeški župan g. dr. Josip Režek.

* * *

IZREDNO LEPO OBISKAN USTANOVNI ZBOR SRESKE ORGANIZACIJE ZA PTUJSKI SREZ.

Ptuj, maja.

V Ptuj se je vršila v nedeljo v Narodnem domu ustanovna skupščina sreske organizacije JRKD, ki je bila izredno dobro obiskana.

Predsednik začasne sreske odbora gosp. dr. Senčar je pozdravil narodnega poslanca g. Lovra Petovarja in vse zborovalce. Narodni

poslanec g. Petovar je poročal o razvoju vsedržavne stranke. V nadaljnjem poročilu je orisal organizacijsko delo v ptujskem srezu in pojasnil vzroke, zakaj je odstopil narodni poslanec župnik g. Barle. Dotaknil se je tudi proslave 60letnice g. dr. Korošca. Proslavo so hoteli bivši pristaši Slovenske ljudske stranke izrabiti za politične demonstracije. Poročal je dalje o vprašanju ureditve šol ter pri tej priliki omenil, da bo ptujski srez hudo zadelo ukinjenje meščanske šole in višjih razredov gimnazije v Ptuj. Upa pa, da bo lahko dosegel s pomočjo drugih poslancev, da ostane vsaj gimnazija cela.

Tajnik začasne sreske odbora g. dr. Ivan Fermeve je obširno poročal o delovanju začasne odbora. Srez je razdeljen tako, da pride na ptujski sodni okraj 26 in na ormoški sodni okraj 9 organizacij. V Ormožu obstoji sreski pododbor, ki vrši vsa dela za ormoški okraj. Število članstva znaša že okrog 4000.

Pri volitvah je bil izvoljen odbor s predsednikom g. dr. Matejem Senčarjem. Zatem se je razvila živahna razprava zlasti glede ptujske gimnazije in meščanske šole. Naposled je bil soglasno sprejet predlog nadučitelja Muzeka, da zahteva skupščina, naj se obdržita neokrnjeni obe šoli, gimnazija in meščanska šola. Za primer, da bi bilo to nemogoče doseči, pa naj se brezpogojno ohrani cela gimnazija, za katero je žrtvovala mestna občina ogromne vsote.

* * *

USTANOVNI ZBOR SRESKE ORGANIZACIJE JRKD V SLOVENJGRADCU.

Slovenjgradec, maja.

Na Telovo se je vršila v telovadnici Sokolskega doma ustanovitev sreske skupščine JRKD. Skupščini je prisostvovalo okoli 60 udeležencev kljub deževnemu vremenu. Navzoča sta bila tudi sreski narodni poslanec dr. Bogomil Vošnjak in sreski podnačelnik g. Eiletz. Skupščino je otvoril ravnatelj meščanske šole g. Šentjanc, ki je poročal o delu začasne sreske skupščine za srez Slovenjgradec. Ustanovljenih je do sedaj osem krajevnih organizacij, drug pa bodo ustanovljene pozneje.

Nato je poročal narodni poslanec dr. Vošnjak o političnem položaju v državi. Da bo seznanil ves srez z novo jugoslovensko politiko, je napovedal v bližnji bodočnosti 12 shodov v srezu, ki jih bo imel v šestih zaporednih nedeljah.

«Meni», je ponovil in privzdignil klobuk. Pod njim je bila zataknjena krinka, ki je zakrivala mlado obličje.

«Gospod Adolf Zlatogorski!» Hlapec ga je spoznal in padel na kolena.

Plemič je slekel ponošen plašč, pod katerim se je pokazala boljša obleka. Berglo in palico je odložil na ograjo. Nato je prijel mladeniča za roko ter mu rekel: «No, sedaj pač več ne dvomiš... Brez skrbi mi lahko razkriješ usodo moje drage zaročenke...»

Blaže ni več pomišljal. Najprej ga je prosil odpuščanja. Potem se mu je ponudil: «Gospod, ves sem vam na uslugo. Hitro, da se ne bo prej zdanilo. Pot je dolga in naporna...»

Adolf je zažvižgal v prste.

Tedaj jima je pridržala nasproti lepa kočija. Voznik je obrnil in pomagal plemiču pri pripravljenem prostoru. Blaže je sedel k vozniku na sedalo in usmeril konja, ki je pohitel v daljavo.

Adolf se je pogovarjal v duhu s svojo izgubljeno nevesto...

VIII.

Med obzidje gorskega samostana je posijalo poletno solnce. Na vrtu v bujnem grmičevju so se šeebetale senice in pitale mladiče. Golobi so se kopali v lesenem koritu pri vodnjaku. Po gredicah se je zgrinjalo cvetje in čirilo prijetno vonjavo. Med njimi so se belile umetne stezice, posute z drobnim peskom.

Med cvetočimi gredicami je hodila mlada redovnica. Prilivala je cveticam. Obraz ji je bil

bled in prepaden. Pod očmi so se ji poznale drče, od solz izorane.

Redovnici je bilo ime Klara. Bila je še novinka, zato ni smela biti sama. Spremljala jo je starejša sestra ter jo izkušala razvedriti. Pravila ji je o Bogu in o njegovi ljubezni.

«Čemu mi vse to pripovedujete, čestita sestra?» jo je zavrnila novinka — preoblečena Milena. «Vrnite mi prostost, katero sem nasilno izgubila.»

Sestra Dominika jo je tolažila: «Mi ne odločamo sami o svoji usodi, ampak o njej odloča On, ki nam je dal življenje. Njemu se moramo brez ugovora pokoriti. Niti las nam ne pade z glave brez njegove volje. Neskončna previdnost preizkuša s trpljenjem našo stanovitost. Čudna in neiznajdljiva so pota božje modrosti!»

«Laže bi trpela, ako bi me preizkušal Bog; tako pa vem, da me mrcvari zlobnost brezvestnega človeka. Zakaj me je odvedel ponoči v zaprtem vozu? Poprej me je prisilil z grožnjami, da sem spisala oporoko. Narekoval mi je besedo za besedo in mi naposled zagrožil, da sem morala podpisati ono, kar si je izmislila njegova hudobnost. S silo me je odtrgal od moje dobre vzgojiteljice, ki je bila priča grozovitemu dogodku. Tudi ona je bila primorana, da je podpisala svojo smrtno obsodbo. Tako mora molčati o vsem tem, kar se je zgodilo.»

«Ubožica!» jo je pomilovala sestra Dominika. Mislila si je: «Zopet se ji je ponovilo. Bila je že

precej mirna in vdana; preteklost je skoro pozabila. Kako huda mora biti njena bolezen!»

Milena je priznala: «Pod solncem sem najbolj nesrečno bitje. Pred meseci mi je umrl oče, katerega sem iskreno ljubila. Izbral si je naslednika v osebi mojega zaročenca. Zasnužil pa me je tudi vitez z Aržišča, katerega sem kratkoma odklonila. Začel me je po peklensko sovražiti. Izrabil je odsotnost mojega ženina ter me odvedel. Nobena prošnja ga ni genila.»

Sestra Dominika ji ni verjela. Povedali so ji, da njena varovanka boleha na živcih, kar razburja njeno domišljijo. Zaradi pomirjenja so jo oddali v samostansko zatišje. Morda ji je nakopala to bolezen burna preteklost? Najbrž je doživela bridka razočaranja ali pa je bila celo prevarana s praznimi obljubami. O tem bi bila rada kaj izvedela, a ni hotela vpraševati. Taki pogovori ne spadajo na posvečeno samostansko ozemlje.

«Draga sestra!» je spremljevalka ljubeznivo nadaljevala. «Božja volja zahteva, da pozabimo preteklost. Na njenih razvalinah moramo zgraditi lepšo bodočnost. Tukaj ni dostojno obujati spominov na minljivost. Pravila novega življenja zahtevajo, da se utrdimo v popolnosti in svetosti. Treba je sleči starega in obleči novega človeka.»

«Čestita sestra, jaz nimam poklica za vaše samotarstvo. Blagor vam, ki ste našli tukaj mir in zadovoljstvo, meni pa odprite kletko, da poletim v svobodno prirodo...»

(Dalje prihodnjič.)

Zbor je pozdravil zatem odposlanec banovinskega odbora direktor g. Jug, ki je govoril o potrebi jake organizacije stranke, ki ima predvsem gospodarski značaj. Na primerih je prepričevalno pobil vse neumestne govorice naših nasprotnikov, ki so zadnji obupni poizkus, opozoriti še enkrat pristojne činitelje v Beogradu nase. Naglašal je potrebo zlasti po gospodarskem izboljšanju kmetijskega življa na deželi in dokazal v zvezi s tem upravičenost prvenstvenega dela naših poslancev za kmeta v narodni skupščini, ki je storila v tem pogledu že mnogo koristnih sklepov. Obema poročiloma so sledili zborovalci z velikim zanimanjem in jih vseskozi odobraval.

Za predsednika sreske organizacije je bil izvoljen ravnatelj g. Šentjure in za tajnika g. Fišer. S pozivom na smotreno delo je zaključil predsednik uspelo zborovanje.

* * *

SHOD POSLANCA PETOVARJA.

S v. L e n a r t pri Veliki Nedelji, maja.

V nedeljo 29. maja se je vršil v gostilni gosp. Ferda Korparja sestanek somišljenikov JRKD, na katerem je govoril poslanec ptujskega sreza g. Lovro Petovar. Med drugimi je sestanku prisotstvoval tudi gosp. Bratina, sreski podnačelnik iz Ptuj. Sestanek je otvoril in vodil predsednik krajevnih organizacij JRKD g. Ferdo Korpar, gostilničar in posestnik iz Osluševcev.

Poslanec g. Petovar je obširno poročal o delovanju narodne skupščine, ki je bilo dosedaj v prvi vrsti posvečeno omiljenju težavnega položaja kmetijskega stanu. Govornik se je zlasti podrobno bavil z novim trošarinskim zakonom in z ukinjenjem žitnega monopola. Dotaknil se je tudi položaja današnje gospodarske krize ter je med drugim naglasil, da je dinar eno najtrdnjših plačilnih sredstev v Evropi ter da o izpremembi sedanje vlade in o novih volitvah sploh ni govora.

Po vsestranski in zelo zanimivi razpravi je predsednik g. Korpar zaključil lepo uspeli sestanek ter se zahvalil g. poslancu za njegova temeljita izvajanja, izrekajoč mu zaupanje in priznanje tukajšnjih volilcev.

* * *

SHODI POSLANCA SPINDLERJA.

Š m a r j e p r i J e l š a h, maja.

V sredo 25. maja zvečer je imel poslanec gospod Vekoslav Spindler lep sestanek pri Spornu

JAVNI NOTAR HAFNER MATE

v Ljubljani je preselil svojo pisarno iz palače Ljudske posojilnice

v Tavčarjevo ulico št. 6

(prej pisarna pokojnega notarja Hudovernika).

v Rogatecu. Zlasti so bili v velikem številu prisotni možje iz Donačke gore, skoro ves občinski odbor pod vodstvom župana g. Cajzka in mnogo drugih kmetovalcev in obrtnikov. Po poročilu g. poslanca in po nekaterih pojasnilih, ki jih je dal g. poslanec na razna vprašanja, se je izvršila ustanovitev krajevnih organizacij JRKD za občine Rogatec, Donačko goro in Sv. Rok. Izvolil se je odbor, v katerem so zastopane vse te občine z rogaškim županom g. Gajserjem na čelu. Ze pred ustanovitvijo je pristopilo k organizaciji nad 100 članov.

V četrtek dne 26. maja jutraj po prvi maši je bilo veliko zborovanje v prostorih g. Ogrizka pri Sv. Križu pri Slatini. Zlasti mnogo je bilo tu kmetijskega ljudstva, pa tudi delavstva in obrtnikov. Zborovanje je vodil g. dr. Kolterer, ki je med drugim iskreno pozdravil tudi novega zdravilišnega ravnatelja g. inž. Ditriha. Poslanec gospod Spindler je podal obširno poročilo o delu v narodni skupščini, ki so ga zborovalci z odobravanjem vzeli na znanje. Tudi tu se je ustanovila krajevna organizacija JRKD, ki je štela že ob ustanovitvi okrog 200 članov. Izvoljen je bil odbor, kateremu stoji na čelu g. dr. Kolterer kot predsednik in g. Vinko Žurman kot podpredsednik, razen njih pa so v odboru vsi župani vseh 11 občin župnije Sv. Križa, za katere okoliš je organizacija ustanovljena, kolikor so že vstopili v vrste JRKD, in mnogo drugih uglednih mož in mladeničev.

Zborovanje pri Sv. Emi, ki bi se bilo moralo vršiti tudi ta dan, je bilo odgodeno, ker je cerkveno opravilo trajalo skoro do poldneva in je bil velik nalič.

* * *

PRISRČNA POČASTITEV NOVEGA NARODNEGA POSLANCA IVANA LONČARJA.

T r ž i č, maja.

Vest o odstopu našega odličnega poslanca, župnika g. Janka Barleta, ki je Tržičanom v do-

breem spominu še iz časa, ko je bil tukaj za kaplana, je bila sprejeta z obžalovanjem. V zadostenje je prebivalstvu Tržiča in okolice le dejstvo, da pride sedaj v narodno skupščino vreden namestnik, splošno cenjeni in priljubljeni tržiški mestni župan g. Ivan Lončar. Tržiško prebivalstvo je novemu narodnemu poslancu enega zadnjih večerov priredilo podoknico z baklado, petjem in godbo.

Ginjen se je župan g. Ivan Lončar zahvalil za prirejeno podoknico in zagotavljal, da bo napel vse svoje sile za gospodarski napredek ne samo Tržiča, temveč vsega okraja. S trikratnim vzklikom kralju Aleksandru in Jugoslaviji je zaključil svoj govor, nato pa je godba zaigrala državno himno, ki jo je množica poslušala odkrito. Slovesnost se je potem še nadaljevala na vrtu Lončarjevega hotela.

Politični pregled

V Nemčiji so Hitlerjevi narodni socialisti izzvali velike napetosti.

V pruskem deželnem zboru

so se predzadnje sredo spopadli s socialisti in komunisti. Nastal je tako hud pretep, da je bilo več poslancev bolj ali manj ranjenih. Te napetosti so imele tudi za posledico, da je ta ponedeljek nemška vlada dr. Brüninga podala ostavko.

Državni predsednik Hindenburg je ostavko sprejel. Nova vlada bo morda koncentracijska, kakor javljajo zadnje vesti. Nalogo za sestavo vlade je v torek prejel od Hindenburga bivši poslanec centra Papan.

Huda vladna kriza je bila tudi v Grčiji, kjer je po dolgih prizadevanjih

sestaval začasno volilno nalogo

Papanastasiu.

Nova vlada je le prehodnega značaja. Njena glavna naloga je, razpust poslanske zbornice in ureditev državnih financ.

Gustav Strniša:

Ljubezen in strast

I.

«Muzikant Kregec ne bo nikoli tvoj mož! To si zapiši v dušo, da si boš zapomnila enkrat za vselej!» je kričal stari Trojan nad svojo osemnajstletno hčerko Cilko. Dekle je stala sredi sobe in pospravljala z mize posodo. Ob očetovih trdih besedah je prebledela. Izkušala je ugovarjati:

«Oče! Saj je vendar tako priden fant! Kako dobro čevljar, vedno ima dovolj dela! Pa na svatovščinah mnogo zasluži. Povsod ga kličejo za godca, da jim svira in jim pove kakšno veselo. Pustite mi ga! Lepo bova živela!»

«Vidva že nikoli ne!» jo je stari krepko zavrnil. Moja rajna žena te pač ni rodila za beraškega čevljarja, ki nima drugega kakor svojo bajto. Jaz te nisem vzredil za lahkomiselnega godca. Ali me boš slušala ali te pa premlatim kakor snop slame!» je planilo iz očeta.

Hči je molčala.

Oče je vstal. Njegova težka pest je udarila po mizi, ki je kar zajejala. Še enkrat je hripavo dejal:

«Povedal sem ti, kar ti gre! Če hočeš dobro voziti, sama veš, kaj moraš storiti! Sicer se pomeniva drugače!»

Ze je trdo odkorakal iz sobe.

Deklica je zajokala. Tiho in pridušerno je ihtela in delala dalje. Na fanta je mislila. Nel-

Ne bo ga pozabila! Ne more se mu odpovedati. Kako naj mu reče kar na lepem, da mora njuna ljubezen usahniti? Ljubav ne pozna povelja. Ne more nehati kar na ukaz!

In spomnila se je, kako žalosten bo njen fant, ko mu poreče, da ne sme več blizu in naj jo pozabi. Kako neumna je pač taka beseda. Izgovori se brez čuta, ki ga mora človek zatreti v sebi. Beseda se vrže iz ust, a misel se protivi in prosi: «Ne veruj moji besedi! Prisiljeno je bila izrečena!»

Spomnila se je tihih večerov svoje ljubezni. Godec je hodil okoli svoje hišice na nasprotnem bregu reke. Ona ga je opazovala.

Ko jo je zagledal, sta se pozdravila. Zamahnila mu je z roko. Njegove oči so zaživele. Nasmešnil se je preko vode. Potem je odšel v hišo po svoje gosli. Vsedel se je k vodi ob grmovju in zasviral. Pesem njegove vijoline ji je pogladila zlate kite. Poljubila ji je čelo in lice ter se vsesala v njena črešnjava usta.

Cilka je vsrkavala zvoke vijoline in drhtela. Vedela je, da je vsak zvok namenjen njej, da je vsaka misel mladega godca pri njej. V brnenju strun je čula utrip svojega srca in sludila nežno čutečo dušo svojega izvoljenca.

In zdaj naj bo vse končano? Nevidni most koprnečih glasov, ki je združil njuni duši preko vode, da sta veselo zarajali in zasanjali, naj vtone v valovih pozabljenja in naj se pogrezne? Ne! Ni mogoče!

Žalostna in preplašena je pričakovala večera, ki se ga je vedno veselila. Bala se je svojih besed, ki jih mora izpregovoriti in se posloviti od drugega.

To ji je bilo najhuje. Ona, ki tako ljubi tega mladeniča, se mu mora zdaj sama odpovedati, samo zato, ker oče tako želi. Ali bo mogla to storiti? Ali bo imela dovolj moči? In zakaj mora to storiti, če bi bila v tej ljubezni zares srečna?

Zamišljena je hodila okoli. Očeta se je izogibala. V srečju ji je vstajala senca nejevolje in mržnje. Spoštovala je očeta in se ga bala. Zdaj je šele čutila, da ga ni nikoli ljubila, da je njena duša vedno koprnela po ljubezni, odkar ji je umrla dobra mati. V očetu je pač ni našla. Bil je trd kakor kremen. Menda bi rajši umrl, kakor pokazal le eno iskro čuta.

Napoved je zasanjal večer nad poljem. Lahne meglice so se sprostile na vodo. Nebo, posuto z zvezdami, se je smehljalo.

Cilka je slonela pri oknu in ihtela. Nageljnovec je bil moker od njenih solz. Rdeč in težek je povešal svojo razkodrano, gosto glavico.

Ona je drhtela in čakala, da pride Kregec. Zdaj je šele čutila, da ga ima rajši, kakor si je sploh sama mislila. Trpela je in se bala tesnobe, ki ji je stiskala srce.

Pa je pristopil godec pod njeno okno. Prijazno jo je pozdravil.

Ona je glasno zaihtela.

«Kaj ti je? Zakaj si tako žalostna?» jo je preplašen vprašal.

Nadalje je nastala

vladna kriza tudi v Rumuniji.

Ministrski predsednik Jorga je podal ostavko, kakor je izjavil, ker vlada ni mogla najti sredstev za izplačilo plač in zapadlih obveznosti, ker državni dohodki ne zadoščajo in ker v današnjih časih ni upanja, da bi se dobilo v inozemstvu posojilo. Nadaljnji vzrok ostavke je bil tudi v tem, ker vladi ni uspel načrt, da bi se znižale plače državnemu uradništvu.

V Franciji je reševanje vladne krize

kar skoro zastalo spričo zadnjih dogodkov v Nemčiji, kjer prihajajo na površje nepomirljivi elementi. Francoski državniki ne gledajo s prevelikim zaupanjem v razvoj dogodkov v Nemčiji. Morda bodo ti črni oblaki, ki groze iz Nemčije, v mnogem omogočili mirnejšo rešitev francoske vladne krize. Zadnje vesti poročajo, da so nade v sestavo levičarske vlade majhne.

Kratke vesti

— Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se prične novo šolsko leto 15. septembra. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi zavod za gojence. Kolkovane, na celo polo napisane prošnje (kolek sedaj 25 Din) za sprejem je poslati ravnateljstvu banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 20. julija. Prošnji se morajo priložiti: krstni list, domovnica, odpustnica, odnosno zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjava staršev, odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki se potegujejo za banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa, da povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev. Za sprejem sta potrebni starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Sprejemajo se predvsem pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma. Sprejme se tudi nekaj izven zavoda stanujočih učencev. Pri vstopu v šolo napravijo mladeniči kratek sprejemni izpit iz slovenščine ali srbohrvaščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske ali kake nižje srednje šole. Hkratu se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbnina znaša do preklica mesečno 400 Din in se plačuje mesečno vnaprej. Pridnim sinovom manj premožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma, do polovice ali do treh četrtin prosta mesta v zavodu. Prosilci za banovinsko prosto mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole. Prošnje za sprejem se rešujejo pismeno.

— Razstava kmetijskih strojev in orodja ob priliki ljubljanskega velesejma od 4. do 13. junija bo zelo obilna. Razstavljeni bodo vsakovrstni stroji od preprostega do najbolj dragega in za vse vrste gospodarstva. Nudena bo velika izbira kmetijskega orodja in strojev za mlekarstvo. Večina

Pred lepo slovesnostjo kmetske mladine

Razvitje prapora Zveze kmetskih fantov in deklet v Ljubljani — Velika tekma koscev za prvenstvo dravske banovine v Št. Vidu nad Ljubljano

Danes nazori, da je ročno delo manj vredno od umskega, že dolgo ne veljajo več. Delo v kakršnikoli obliki si je priborilo častno mesto v pojmovanju različnih vrednot, saj je prav delo tista sila, ki živi ljudi.

Vsakdo mora biti svojega dela vesel. O nekaki manjvrednosti kmetskega dela danes ne sme biti več govora. Kmetska mladina, združena v društvi kmetijskih fantov in deklet, si je nadelala kot prosvetna organizacija še prav posebno nalogo, da namreč ugled svojega dela vidno izpoveduje v obliki plemenitega tekmovalstva v tem delu. Vršijo se to v obliki različnih tekem koscev, žanjic, grabljic, oračev. Te tekme so običajno združene s praviimi prazniki kmetske mladine.

Plemenito svrhu, ki jo mladina pri tem zasleduje, je treba toplo pozdraviti, kajti to udejstvovanje odvrta mladino od marsikateri kvarnosti. Potrebno pa je, da javnost podpre to prizadevanje mladine.

Zveza kmetskih fantov in deklet priredi tudi letos 12. junija veliko tekmo koscev za prvenstvo dravske banovine pod pokroviteljstvom bana gospoda dr. Marušiča in svečano razvitje svojega prapora. Spored mladinskega praznika je naslednji: ob 13. uri zbiranje koscev, grabljic, kolesarjev, konjenikov, okrašenih voz in ostalega občinstva na Kongresnem trgu v Ljubljani; ob 14. uri spreved z godbo na čelu na tekmovališče v Št. Vidu; ob 15. sprejem gostov, potem govori ministrov, senatorjev in narodnih poslancev, glavna tekma koscev, tekma koscev škričev in naposled narodna veselica.

Spored nam jamči, da bo prireditel vsestransko zanimiva. Zato vabi kmetska mladina vso javnost, da se njenega praznika v čim večjem številu udeleži!

GOSPODARSTVO

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:

- 1 ameriški dolar za blizu 56 Din;
- v devizah:
- 100 nemških mark za 1323-52 do 1334-32 Din;
- 100 italijanskih lir za 287-30 do 289-70 Din;
- 1 ameriški dolar za 55-78 do 56-08 Din;
- 100 francoskih frankov za 221-22 do 222-34 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 166-12 do 166-98 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 180 do 185 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 52-50 Din.

Sejmi

- 6. junija: Vinica, Murska Sobota (živina), Novo mesto, Ormož.
- 7. junija: Kapele pri Brežicah, Loški potok.
- 9. junija: Ljutomer, Žužemberk, Pilštanj.
- 10. junija: Osilnica, Lož.

Tedenski tržni pregled

SADJE. Na ljubljanskem trgu so prodajali zadnja redka domača jabolka po 10 Din za kilo-

Pogledala ga je in zašepetala:

«Oče mi branijo, da ne smem govoriti s teboj, čeprav vedo, da je najina ljubezen poštena. Večkrat so mi že zagrozili, da bodo naščuvali nate psa, ko boš vsoval. Jaz sem molčala. Če bi pritekel pes, bi ga že sama zapodila, rad me ima, ker mu večkrat vržem kak prigrizek. Danes so me pa oče pretrdo prijeli. Zato ti moram povedati, da ne boš mislil, da sem jaz česa kriva. Zažugali so mi, da me pretepo, če ne prenehava. Mojega očeta poznaš. Grožnja bodo pač uresničili, če jih ne bom slušala. In njihovih pesti se bojim, kajti če zdvijajo, jim ne bo dovolj, da me bodo nabunkali, temveč me lahko pretepo s kakšno stvarjo, da bom imela za dolgo časa znamenja po telesu. Vem, kako je bilo pri rajni materi. Res je bilo to redkokdaj, toda kar je bilo, je bilo nekaj strašnega!»

Vasovalec je prebledel. Odgovoril ji je:

«Midva ne bova mogla pozabiti drug drugega! Kako naj te izbrišem iz svoje duše? Pri vsakem koraku se te spominjam. Pri delu je vsaka moja misel pri tebi. Tvoja slika je v mojem srcu živa in resnična. Zdi se mi, da bi storil greh, če bi te izkušal iztrgati iz svoje notranjosti, kjer živiš in si vsa moja v mojih mislih in sanjah.»

Cilkin glas je zatrepetal:

«Tudi meni se dozdeva, da se ne bova pozabila. Toda pod moje okno ne smeš nikoli več! Borila se bom z očetom do skrajnosti. Morda vendarle zmagam. Če ne odnehajo, pa sam veš, da

jih moram slušati. Bodi srečen! Nikoli te ne pozabim!»

Nekaj časa sta se govorila. Naposled sta sklenila, da ostaneta še nadalje prijatelja, le sestajala se ne bosta več.

Kregec je žalosten odšel. Zaslutil je nekaj hudega. Vendar se je premagal. Zatrli je v sebi nemir in prihodnji večer spet prišel vasovat. Nihče mu ni odprl okna. Stari Trojan se je sam preselil v dekletovo kamrico, hči pa je morala v hišo.

Zaljubljenca sta bila zdaj ločena. Le čez vodo sta se še videla. Cilka je mnogo delala, da bi se bolj raztresla. Trudila se je ustreči očetu, a trmasti stariček ji je nagajal, samo da ni imela prilike prikupiti se mu in ga izkusiti omečati. Njegovo srce je bilo pač zakrknjeno za vsak čut ljubezni.

Kregec je samo sviral. Posedal je ob vodi in igral. Včasih je donel glas njegove vijoline, drugič je pela harmonika. Glasovi so doneli čez vodo. Valovi so šumeli, a klica ljubezni niso preupili ne valovi ne zvoki godbe. Ljubezen je bila najglasnejša. In godec si je sam priznal, da se trudi pozabiti, toda klici njegovih gosli vedno le vabijo njegovo izvoljenko.

Dà, ljubezen je kričala iz duše v njeno dušo. Bolečina ga je mučila in mu razjedala notranjost. Izgubil je spanje in tek. Njegova pesem je vabila, samo vabila. Obupati ni hotel.

Pokoj se je vračal, a le počasi. Postopno je prihajal in slutila ga je muzikantova duša. Pri-

plaval je preko valov kakor tajinstveni veslač in se nalahno bližal.

In slutila sta ga oba zaljubljenca. Oba sta ga čakala.

Utihičila je Kregčeva pesem. Bil je tako truden in žalosten, da se ni mogel ubraniti počitka. Obema se je zazdelo, da so tedaj umolknil valovi.

Pristal je pokoj. Z rokama je segel na oba bregova in pokrtil zaljubljenca s svojim plaščem ter ju uspaval.

(Dalje prihodnjič.)

SLABOST, UTRUJENOST,

izčrpanost, prevelika občutljivost so pogosto samo posledice nedostajne krožitve krvi. Tu se zmeraj dobro obnese masaža s Fellerjevimi Elsa-fluidom, preizkušnim domačim sredstvom in kozmetikom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti pošlje 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici za 62 Din franko lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 360, savska banovina.

Kako postanem dober godbenik.

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 104—E vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu godbeniku. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

strojev, ki bodo obsegali približno 2000 m² razstavnega prostora, bo v obratu. Razstave se udeležijo domače tvrdke in mnoge tvrdke iz Češko-slovaške, Avstrije, Nemčije, Madžarske, Francije, Amerike, Švedske in Danske. Kmetijske stroje, kmetijsko orodje, male bencinske motorje za pogon strojev, stroje za mlekarstvo razstavi veliko število tvrdk. Vsak imetnik velesejske legitimacije, ki stane 30 Din, bo imel pravico do polovične vožnje po železnici. Naročite legitimacije pri razprodajalcih ali naravnost pri velesejskem uradu v Ljubljani. Dopisnica zadostuje. Morete pa kupiti tudi navadno vstopnico za enkratni vstop za 10 Din. Podeželane opozarjamo, da bodo razstavljeni na velesejmu tudi zvonovi, gasilsko orodje, jermenarski izdelki, verige, različni vozovi, kolesa, obleke, čevlji, sirarski izdelki, plemenska perutnina, domači zajci in drugo.

DOPISI

GORENJA VAS NAD ŠKOFJO LOKO. Poročila sta se pred kratkim na Bledu gđc. Milica Jelovčanova, hčerka g. Franceta Jelovčana, trgovca in posestnika v Gorenji vasi nad Škofjo Loko, in g. Vekoslav Malnarič, poročnik 54. polka v Mostariu, sin g. Ivana Malnariča, nadučitelja v nok. v Ljubljani. Bilo srečno!

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. Sokol priredi 5. junija javni telovadni nastop na travniku brata Osterca. Začetek ob 3-30. Bližnja društva, čete in prijatelje vabimo na to našo prireditev.

MALA NEDELJA. V nedeljo 29. t. m. smo imeli lepo slovesnost. Zakonca Miklova iz Drakovcev sta praznovala zlato poroko. Bog naj zlato-poročenca ohrani še mnogo let čila in zdrava!

MALA NEDELJA. Zavoljo neprestanih požarov v okolici Male Nedelje se je ustanovilo gasilno društvo, ki je v teku enoletnega obstoja že rešilo več sto tisoč narodnega premoženja. Dne 5. junija bo imelo gasilno društvo svojo veliko tombolo na vrtu gostilne g. Kosija. Glavni dobitek bo lepa krava, potem moška obleka, sod vina in še 300 drugih lepih dobikov. Ker se bo ves izkupiček porabil za izpopolnitev gasilnega orodja, se naj vsakdo tombolo udeleži. Pridite vsi po kravo za 3 Din!

SV. TROJICA V SLOVENSKIH GORICAH. Zaradi slabega vremena 29. maja onemogočeni sokolski nastop bo 5. junija. Vabljeni!

DOMAČE NOVOSTI

Naročnik, ki ne plačuje naročnine, je podoben tistemu, ki samo jemlje, a sam ne daje ničesar. Ne daj si kaj takega očitati, dragi prijatelj «Domovine», nego rajši že danes poravnaj naročnino!

* Češkoslovaško odlikovanje ministra dr. Kramerja. Te dni je posetil češkoslovaški poslanik g. dr. Flieder v Beogradu ministra za trgovino in industrijo g. dr. Kramerja in mu izročil red belega leva prve stopnje, s katerim ga je odlikoval predsednik češkoslovaške republike za državljanske zasluge.

* Tečaj županske zveze v Ivanči gorici. Dne 22. maja je priredila županska zveza iz Ljubljane celodnevni tečaj za župane in občinske odbornike višnjegorskega sodnega okraja v Ivanči gorici. Tečaja so se udeležili vsi župani in več odbornikov. Na podstavi strokovnih poročil, v katerih so se obdelala važna vprašanja obračuna, proračuna, vojaških zadev, domovinstva, državljanstva in raznih davščin, se je razvila živahna razprava s primeri. Tečaj je vodil g. Drole, živino-zdravnik v Višnji gori.

* Novi ravnatelj zdravilišča Rogaške Slatine. Pred dnevi je prevzel posle ravnatelja zdravilišča Rogaške Slatine g. inž. Anton Ditrich.

* Gradba ceste Ljubljana—Litija—Radeče. Ministrski svet je odobril, da sme banska uprava dravske banovine najeti posojilo v višini 14 mili-

jonov dinarjev proti primerni obrestni meri in 20letni amortizaciji za gradbo banovinske ceste Ljubljana—Litija—Radeče. Kakor znano, so se pripravljala dela že pričela in bo pri gradnji zaposleno veliko število brezposelnega prebivalstva iz litijskega in laškega sreza.

* Kolavdacija cerkve sv. Save v Celju. Te dni se je vršila uradna komisijonalna kolavdacija novozgrajene pravoslavne cerkve sv. Save v Celju, ki je prva pravoslavna cerkev v dravski banovini. Svečana blagoslovitev nove cerkve bo v nedeljo 19. junija in jo bo izvršil sam patrijarh Varnava.

* Zveza kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani priredi dne 12. junija pri Žibertovi gostilni v St. Vidu nad Ljubljano veliko tekmo koscev za prvenstvo dravske banovine v košnji pod pokroviteljstvom bana g. dr. Draga Marušiča. Spored: ob 14. uri skupni odhod s Kongresnega trga na tekmovališče z godbo na čelu; ob 15. uri glavna tekma koscev, potem tekma koscev škričev, razdelitev nagrad in razvitje prapora. Po razvrtju ljudska veselica s plesom in srečolovom. Svirali bo tercet g. Magistra. Po železnici polovična vožnja! Legitimacije se naročajo pri zveznem tajništvu v Ljubljani, Pražakova ulica št. 8/I.

* Absolventom kmetijskih šol. Tovariše absolventov kmetijskih šol in vseh letnikov vabimo, da se udeležijo sestanka, ki bo 5. junija ob 10. uri dopoldne v prostorih restavracije «Zvezde» v Ljubljani. Na sestanku bomo razpravljali o ustanovitvi Zveze absolventov kmetijskih šol in o drugih važnih skupnih zadevah. Ker bo sestanek ob času velesejma, ko bo polovična vožnja po železnici, želimo, da se sestanka udeležite vsi tovariši, posebno ker se boste ob tej priliki lahko sestali z mnogimi nekdanjimi sošolci in prijatelji! Pripravljalni odbor Zveze absolventov kmetijskih šol.

* Župni sokolski zlet v Ljubljani. Vse čitatelje «Domovine», ki prebivajo v bližini Ljubljane, opozarjamo na jubilejni zlet ljubljanske sokolske župe. Glavna prireditev bo v nedeljo, 5. junija, in sicer dopoldne s sprevedom, popoldne pa bo velika javna telovadba v Tivoliju. Na prejšnji večer, to je v soboto, 4. junija, pa bo v dvorani Sokolskega doma na Taboru svečana župna akademija z izbranim sporedom. Prijatelji in pripadniki sokolstva, na svidenje na župnem zletu v Ljubljani!

* Hišno, odnosno vrtno zavetišče pred strupenimi plini. Na letošnjem velesejmu v Ljubljani bo komisija za zaščito zaledja pokazala vsemu prebivalstvu, kako vsak hišni posestnik lahko varuje sebe in vse svoje ljudi v hiši ali na vrtu pred strupenimi plini v primeru napada s plini po artiljeriji ali po aeroplanih. To hišno ali vrtno zavetišče bo tako zidano, da bo v njem imelo gotovo število ljudi svoje zatočišče, kjer bo lahko dihalo čist zrak, odnosno kisik tudi takrat, kadar bo zunaj zrak poln strupenih plinov. Iz zavetišča bodo mogli tudi opazovati zunanost in po detektorjih določiti v notranjosti prisotnost plinov zunaj in celo njihovo kakovost. Obenem bodo razstavljena neka druga obrambna sredstva. Tudi je s to pripravo dana možnost, da se od znotraj odženejo strupeni plini od zavetišča proč in da se določi čas, kdaj smejo prebivalci zapustiti zavetišče in oditi iz nevarnega kraja. Ker je to v interesu vsakega izmed nas, bo važno, da si vsakdo ogleda zidavo in ureditev tega zavetišča. Podjetje Zupan, ki je zgradilo ta vzorec zavetišča, bo vsakomur na razpolago. Načrte sta izdelala arh. profesor Vurnik in profesor dr. Samec.

* Smrt zaslužnega delavskega voditelja. V soboto zjutraj je umrl v Trbovljah v starosti 72 let znani zaslužni voditelj delavstva g. Franc Rinaldo. Pokojnik se je rodil v Zagorju, kjer se je izučil kovaštva. Kot nadarjen mladenič se je že zgodaj začel zanimati za razna javna in stanovska vprašanja. Pri vseh težavah in naporih je ostal čil in zdrav do svojega 70. leta, potem pa je začel pešati. S svojo življenjsko družico Marijo, rojeno Sotlarjevo, je vzgojil 13 otrok, od katerih jih živi še 9, ki so vsi dobro preskrbljeni. Značajnemu možu bodi ohranjen časten spomin!

* Najdba dveh starih okostnjakov. Okrog Glazije v Celju postavljajo visoko leseno ograjo, ki jo nosijo močni betonski stebri. Pri kopanju temelja za tak betonski steber so našli kopači na dva okostnjaka, ki sta ležala v globini komaj 90 cm. Ugotovljeno je bilo, da okostji ne moreta biti starejši od 100 let. Najbrže izvirata od kakih usmrčencev, kajti znano je, da so svoj čas na tem prostoru obešali zločince.

* Beg iz bednega življenja. Nedavno je v duševni potrtosti skočil v Savo pri Hrastniku rudniški upokojenec Anton Skobe. Njegovo truplo so potegnili pretekli teden v Loki pri Zidanem mostu iz Save in ga pokopali na trboveljskem pokopališču. Žrtvi današnje krize naj bo lahka domača zemlja!

* Strela je zanela požar. Nedavno je divjala nad Ljutomerom in okolico silna nevihta, med katero je strela udarila v skedenj posestnika Ivana Filipiča v Radomerju in ga užgala. Sreča je bila v tem, da so hiša, hlevi in skedenj zgrajeni vsak za sebe v primerni razdalji in da je bila slamnata streha po silnem naliivu mokra. Požar se zato ni širil na sosednja poslopja, kar so tudi preprečili delavci, ki so bili z županom g. Pihlarjem vred zaposleni pri popraviljanju občinske ceste v bližini ter so vedrili prav pod streho hlevov nesrečnega posestnika. Domači gasilci so bili s svojo motorko takoj na mestu nesreče, prihiteli pa so tudi gasilci iz Ljutomera.

* Smrtna nesreča starke. V nedeljo pozno zvečer je po usodnem naključju našla smrt 60letna preužitkarica gospa Amalija Mirklova, vdova po posestniku iz Zapuž pri Boštanju. S sinom in snaho je bila popoldne na obisku pri sorodnikih in je tam ostala tudi pozno zvečer, ko sta se sin in snaha že odpravila proti domu. Naposled je odšla tudi starka sama in je v noči zgrešila pot. Ko je bila že blizu doma, je zagledala luč in menila, da je na pravi poti. Zato je tudi zavila v to smer. Luč pa je prihajala od druge strani vode iz neke apnenice in ko ji je nesrečna starka sledila, se je spotaknila ob neko korenino, padla v vodo in utonila. Domači so ponoči mislili, da je ostala pri sorodnikih. Ko pa je tudi zjutraj ni bilo domov, so jo pričeli iskati in kmalu so tudi našli njeno truplo v Mirni prav blizu brega.

* Med preprirom jo je zadela kap. Po Novem mestu se je te dni splošno govorilo, da je posestnik Planinšek med preprirom ubil svojo ženo Marijo, ki je res med preprirom umrla. Sodno raztelesenje je dognalo, da je pokojnico zadela kap najbrže zaradi velike razburjenosti.

* Nočni vlom. Nedavno ponoči je vlomil neznan tat v stanovanje gospe Vurnikove na Bledu in ukradel vso zlatnino, eno obleko in par sinčkovih čevljev.

* Vlom pri belem dnevu. Nedavno popoldne je neznan zločinec vlomil v hišo posestnika Paplarja, po domače Matije, v Zgornji Besnici. Ko so bili vsi domači na polju, je prišel k hiši neznan človek, se splazil skozi okno v sobo in vse premetel, da bi prišel do denarja. Ker pa denarja ni dobil, se je zadovoljil z obleko. Vzel je eno moško obleko, par moških čevljev, razno žensko obleko, 15 svilenih rut, eno žepno uro in nekaj zlatnine. Po vlovu je šel neznanec v smeri proti Podnartu, kar je pokazal s tem, da je 300 korakov od Besnice proti Podnartu zažgal sliko, ki ju je ukradel, nekaj korakov nato pa odvrnil škatlo, v kateri so bile shranjene rute. Orožniki so dognali, da je bil vlomilec manjši in slabotnejši človek, ker bi sicer ne mogel skozi majhno okno v hišno notranjost.

* Deček se je obesil. Pred kratkim so pokopali na Bledu 15letnega dečka Antona Kolmana, ki se je obesil na domačem skednju. Dečku se je omračil um. Tudi njegov brat se je pred tremi leti obesil v podstrešju.

* Ugotovitev istovetnosti v Šentjurski gori ubitega napadalca. Nedavno smo poročali o krvavem dogodku, ki se je odigral v zidanci posestnika Franca Lužarja v Šentjurski gori. Pri napadu je dobil Lužar od neznanca deset hudih ran, tujec pa je bil mrtev najden nekaj korakov stran od Lužarjeve zidanice. Neznancu je vrgla Lužarjeva

žena Ana, ko je videla svojega moža vsega v krvi ležati na tleh, več kamnov v glavo, ki so tuju prebili lobanjo, zaradi česar je nastopila smrt. Po izvršenem sodnozdravniškem raztelesenju ubitega se je truplo pokopalo na mirnopoškem pokopališču. Orožniške poizvedbe so ugotovile, da je neznanec 78 let stari Jakob Majdič iz občine Ržiš pri Litiji. Ubiti je bil po poklicu rudar in do leta 1930. uslužben pri neki premogokopni družbi.

* V železcu in črevesju nabrane zaostanke neprebavljenih jedil odvajajo «Franc Jožefove» vode ter prepreči v mnogih primerih, da se ne pojavi vnetje slepiča. Najznamenitejši zdravniki tega stoletja so se posluževali «Franc Jožefove» vode pri možeh, ženah in otrocih z največjim uspehom. «Franc Jožefove» grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Preprečeni novi zločini Perčeve tolpe

Veleizdajalska družba Pavelića in Perčeca, ki živi v inozemstvu, je po dolgem času zopet stopila v akcijo, da z novimi zločini opravičijo denarne podpore, ki jih prejema od neprijateljev naše države. V teku noči na 30. maja so plačanci te družbe nastavili na raznih krajih v Beogradu štiri peklenske stroje. Zločinci so hoteli izzvati veliko nesrečo in so postavili peklenske stroje na krajih, kjer vlada običajno najživahnejši promet. K sreči pa jim njihova peklenska nakana tudi tokrat ni uspela.

«Avala» je izdala o dogodku naslednje službeno poročilo: «V noči od 29. na 30. maja sta blizu križišča ulic Miloša Velikega in Nemanjine neki orožnik in dežurni sluga ustavila neko osebo, ki je nesla kartonasto škatlo, in jo odvedla k organom uprave mesta Beograda, ki so ugotovili, da se v škatli nahaja peklenski stroj, montiran na uro. Aretirana oseba je trdila, da je zavoj našla v Ulici Miloša Pocerca, in ker se ji je zdel sumljiv, ga je vzela s seboj, da ga izroči oblastvom. Okoli 23.30 je eksplodiral drugi peklenski stroj blizu tiskarne Djura Jakšića na Bataldžamiji, v istem času pa so odkrili še tretji peklenski stroj na nedograjeni stavbi urada za zavarovanje delavcev. Ta peklenski stroj so s posredovanjem gasilske čete zažgali brez škode. Četrty peklenski stroj so našli na zgradbi druge moške gimnazije; tudi tega so ob pravem času demontirali. Demontirane peklenske stroje so izročili strokovnjakom, da ugotove, odkod izvirajo, in vse druge podrobnosti, potrebne za nadaljnjo preiskavo. Eksplozija na Bataldžamiji ni napravila nikake druge škode kakor to, da je popokalo nekaj šip na sosednjih zgradbah. Preiskava je v teku. Policijsko oblastvo že ima podatke, na podlagi katerih se sme z zanesljivostjo sklepati, da so tudi ti peklenski stroji prišli iz inozemstva iz krogov, ki so že prej na tak način izkušali voditi borbo zoper našo državo.»

O najdbi peklenskih strojev se doznajajo še naslednje podrobnosti:

Pred poslopjem ministrstva za gozdove in rudnike v Ulici Miloša Velikega je službujoči orožnik okrog polnoči opazil sumljivega moža, ki je hotel odložiti zavoj, v katerem je bil, kakor se je pozneje izkazalo, peklenski stroj. Orožnik je postal na moža, ki se je vedel sumljivo, pozoren ter se mu je približal. Ko ga je neznanec opazil, je vzel škatlo pod pazduho in se hotel naglih korakov oddaljiti. Videč, da ga orožnik zasleduje, je neznanec začel bežati. Orožnik se je pognal za njim, naperil puško in ga pozval, naj obstoji, sicer bo streljal. Neznanec se je nato res ustavil, se obrnil ter je, videč na sebe naperjeno puško, poizkušal odvreči paket, ki ga je še vedno stikal pod pazduho. «Ne vrzi,» mu je v tem zaklical orožnik, «marveč polagoma položi na zemljo in roke kvišku, sicer streljam!» Orožnik je nato s piščalko poklical svoje tovariše, ki so kmalu prihiteli na pomoč, neznanca zvezali in ga odvedli na policijo. Ko so ugotovili, da je v škatli peklenski stroj, so o tem takoj obvestili oblastva.

Na policiji so neznanca zaslišali. Sprva ni hotel povedati, kako se piše, nego je zatrjeval, da se ničesar ne spominja. Naposled pa je vendarle povedal, da se piše Jelisić Ljubimković. Po poklicu je mizar, doma iz Kupinovega v Sremu.

Na policiji so peklenski stroj najprej polili z vodo, da bi na ta način uničili eksplozivno snov. Policija je takoj zasumila, da to najbrže ne bo edini peklenski stroj, ki so jih Perčeveci plačanci poizkušali nastaviti v Beogradu, ter je odredila, da so vse glavne ulice in vsa važna poslopja natančno preiskali. Eden orožnikov se je napotil tudi v gradeče se poslopje okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Nemanjini ulici. Skupno z nočnim čuvajem Petrom Daničićem sta preiskala zgradbo in res našla v pritličju v napol dograjeni sobi sumljivo škatlo s peklenskimi strojem. Delavci so zavoj že prej videli, a so mislili, da ga je kdo pozabil. Orožnik je o najdbi naglo obvestil policijsko direkcijo, obenem pa naročil Daničiću, naj zbudi vse delavce, ki so spali v poslopju, ker lahko peklenski stroj vsak čas eksplodira. Daničić je spravil na varno svojo ženo in otroke, obenem pa poklical ostale delavce. Peklenski stroj so takoj odnesli na primeren prostor, kjer so ga gasilci polili z vodo in uničili.

V tem pa je eksplodiral tretji peklenski stroj na Bataldžamiji na ulici pred tiskarno Djura Jakšića. Policija je tudi ta peklenski stroj še pravčasno odkrila, vendar pa eksplozije ni mogla več preprečiti. Gasilci, ki so bili pozvani, da ga z vodo uničijo, so polivali stroj z debelimi curki vode. Kljub temu pa je prišlo do eksplozije, ki pa k sreči ni povzročila večje škode. Le na okoliških hišah je popokalo nekaj šip. Na mestu, kjer se je nahajal peklenski stroj, je nastala precej globoka jama.

Policijski organi so nato preiskali še vse glavne ulice ter so v Poincarejevi ulici na zidu ograje II. moške gimnazije našli še en peklenski stroj, ki so ga takoj demontirali in tako preprečili eksplozijo.

Aretiranega Ljubimkovića so ves dan zasliševali. Ljubimković dela vtis slaboumnega človeka. Dosedanje poizvedbe so ugotovile, da je bil Ljubimković v svoji mladosti slučajno ranjen v glavo. Njegov brat ga je po nesreči obstrelil. Krogla mu je obtičala v glavi. Rana se je kmalu zacelila in dolgo vrsto let ga krogla ni ovirala. Bil je celo oženjen ter je bil na glasu kot zelo priden delavec. Zadnja leta pa je vedno tožil o glavobolu in vedno bolj ga je zapuščal spomin. Pred dvema letoma je bil sicer operiran ter so kroglo odstranili, vendar pa se njegovo stanje ni izboljšalo, ker so bili po ugotovitvi zdravnikov ranjeni možgani. Ljubimković se nekaterih stvari sploh ne more spomniti in nekaterih besed ne more niti izgovoriti. Pri zasliševanju je za vsako besedo rabil dolgo časa in le z veliko muko je spravil iz sebe raztrgane stavke.

Policija si še ni na jasnem, kaj je prav za prav z Ljubimkovićem. Mogoče je, da je res le po naključju našel peklenski stroj. Ni pa tudi izključena možnost, da so začetniki tega peklenškega naklepa poiskali baš njega, da bi izvršil njihovo namero, ker so računali z njegovo pozabljenostjo. Človek, ki ima tako slab spomin, kakor ga kaže Ljubimković, jih gotovo ne bo mogel izdati.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

POLJANSKE NOVICE.

Poljane nad Škofjo Loko, maja.

Tudi nas je presenetilo, ko smo izvedeli, da se je naš poslanec g. Barle pod pritiskom moral odpovedati svojemu mandatu. Prej so bili razni duhovniki poslanci, pa ni nihče ugovarjal.

Slabe dneve imamo. Pravijo, ker je na dan sv. Urbana deževalo, bomo imeli dež do sv. Marjeta vsak dan. Pa menda ne bo tako. Letos po dolgih letih se sv. Rešnjega telesa procesija zaradi dežja ni mogla vršiti. Opravili pa so vendar obrede v cerkvi od oltarja do oltarja. Lansko leto

smo dobili nov baldahin (nebo), ki je prav lep, stane pa tudi ne preveč. Poljanci se ponajam, da imamo monštranco, ki je zgodovinska dragocenost. Dobili smo jo od mekinjskega samostana, ki je bil razpuščen za časa cesarja Jožefa. Monštranca je romala že po raznih razstavah. Tako je bila lani v Ljubljani in Škofji Loki.

Sadna letina kaže tudi letos prav dobro. Nekaj gotovo k temu pripomore boljša naša sadnega drevja, ki se je uveljavila pri nas.

Zadnje dni, ko so postavljali tesarji pri novem Debeljakovem hlevu ogrodje, je spodrsnilo nekemu delavcu, da je padel iz višina 15 metrov globoko. Na srečo se je le nekoliko pretresel.

«Domovina» kljub gospodarskim težavam polnoštevilno prihaja k nam. Ljudje pač vedo, kdo dela zanje. Prav tako se pri Vodnikovi družbi, ki se je vedno bolj oklepamo, kar je tudi znamenje napredujoče prosvetljenosti med nami.

90LETNA BELOKRAJINSKA KORENINA.

Semič, maja.

V začetku letošnjega leta je slavil 90letnico svojega rojstva res prava belokrajinska korenina Matija Judnič iz Stranske vasi pri Semiču. Ko je bil Matija še deček, so ga dali učiti za krojača. To je bilo v tistih letih, ko so pri nas izdelovali obleko pretežno iz konopljenega in lanenega platna. Pa Matiji krojaštvo ni ugajalo, zato se je lotil kolarstva.

Matija je bil precej po svetu, dokler se ni oženil in si postavil hišice. S pokojno ženo, ki je umrla stara 85 let, je imel tri sinove in eno hčer, od katerih je Jože, ki je bil mnogo let starosta semiškega Sokola in je vršil posle župana do svoje smrti, pred leti preminil. No, oče Matija je še vedno čvrst in rad bere tudi «Domovino». Bodi mu prisojenih še mnogo let!

SMRT PRILJUBLJENE MLADENKE.

Sv. Bolfenk pri Središču, maja.

Žalostno so zapeli bolfenski zvonovi v torek 17. t. m., ko je preminila naša priljubljena Julka Kolaričeva iz Vodranskega vrha. Zapustila nas je Julka stara komaj 19 let. V cvetoči dobi svojega življenja in še zraven v cvetoči dobi leta je šla od nas.

Bila je pridna in vzgledna mladenka, zato je tudi bila vsa njena rakev posuta z vencji in svežim cvetjem. Mnogo ljudi je spremljalo Julko na njeni zadnji poti in ko so položili njeno truplo v hladno zemljo, menda ni bilo pogreba, ki bi se mu ne zalesketale v očeh solze.

Bodi dobri mladenki, ki je morala tako zgodaj zapustiti našo solzno dolino, ohranjen lep spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

TREBANJSKE NOVICE.

Trebnje, maja.

V nedeljo 5. junija priredi naše sokolsko okrožje zlet v zvezi z okrožnimi tekmami v Krmelju-St. Janžu. Spored: v soboto 4. junija bo ob pol 23. zbor sodnikov; v nedeljo 5. junija se prične ob 7. zjutraj okrožne tekme vseh oddelkov; po prihodu dopoldanskega vlaka ob četrt na 11. bo sprevid v St. Janž, a ob pol 1. izkušnje za popoldanski nastop, ki se bo začel točno ob 15. Program telovadbe bo prav pester in bo obsegal poleg obveznih saveznih vaj tudi okrožne tekme moške in ženske dece za okrožno prvenstvo. Za zaključek bo sledila orodna telovadba vseh oddelkov, pri kateri nastopijo vsa okrožna društva s sodelovanjem bratskih društev novomeškega okrožja. Na svidenje v Krmelju 5. junija!

Našo vas sta zapustila prometnik g. Gregorc, ki je odšel v Višnjo goro, in član finančne kontrole g. Hönigman, ki je prestavljen na Bohinjsko Bistrico. Na mesto zadnjega je prišel te dni z Rakeka g. Ivan Hočevnar. Vsem trem na novih mestih mnogo uspehov!

Pred dnevi se je vršil v občinski pisarni ustanovni občni zbor nove vsedržavne stranke, ki je

bil zelo dobro obiskan. Na njem sta govorila narodni poslanec g. Klinc in novomeški župan g. dr. Režek. Za predsednika krajevne organizacije je bil izvoljen g. inž. Brovet in za odbornike sami ugledni gospodarji iz vasi in okolice. Med številnimi zborovalci je bilo celo nekaj članov bivše Slovenske ljudske stranke.

Tukajšnji Sokol ponovno opozarja občinstvo in sosednja bratska društva na društveni nastop, ki bo v nedeljo 19. junija v Trebnjem. Vabljeni!

PREKMURSKI GLASNIK

Največja prekmurska opekarna je ustavila obrat. Opekarna v Puconcih, last podjetnika Hartnerja v Murski Soboti, je največje podjetje v Prekmurju. V svojih obratih je zaposlovala okrog 200 delavcev. Zaradi pomanjkanja naročil pa je opekarna pred kratkim ustavila svoj obrat in odpustila delavce. Za Puconce in okolico je to prav hud udarec.

Strelna je udarila v hišo. Te dni so bile v okolici Murske Sobotice precejšnje nevihte z nalivi in močnim grmenjem. Med neviht je udarila strelna v hišo posestnice Verone Ciglerjeve v Borejcih in povzročila precejšnjo škodo. Strelna je razdejala dimnik, poškodovala tudi streho, potem pa porušila in zažgala shrambo. K sreči se ni vžgala hiša in tudi človeških žrtev ni bilo, dasi so bili vsi stanovalci doma.

Nevaren požar. Nedavno okrog polnoči je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Aleksandra Počiča v Panovcih. Ker je bila stavba lesena, jo je ogenj na mah zajel in prešel tudi na sosednje zgradbe, ki so bile prav tako iz lesa. Požar je zavlzel prav nevaren obseg in je začel oglašati poslopja sosedov v neposredni bližini. Nekaj trenutkov nato se je že vnelo gospodarsko poslopje sosedu posestnika Novaka, kateremu je požar povzročil največ škode, ker je bil za varovan le za malenkostno vsoto. Novaku je z gospodarskim poslopjem vred, v katerem se je nahajalo mnogo krme, zgorela tudi klet, kjer so se nahajali sodi in razna živila. Le hitri pomoči požarovalnih gasilcev se je zahvaliti, da ni postal ogenj usoden za vso vas, ki ima mnogo lesenih zgradb. Vse okoliščine pričajo, da je bila na delu požigalčeva hudobna roka.

Večji požar pri Murski Soboti. Pred dnevi okrog polnoči je nastal ogenj pri posestniku Kocijanu Štefanu v Martjancih, ki mu je zgorelo obširno gospodarsko poslopje. Kljub gašenju številnih gasilnih društev ni bilo mogoče preprečiti, da se ogenj ne bi razširil na sosednja poslopja. Sosednji kravji in konjski hlev je kmalu zajel plamen, iskre so se vsule na kolarnico, odkoder se je požar razširil še na stanovanjsko hišo. Vse goreče stavbe razen gospodarskega poslopja so bile krite s slamo in zgrajene iz lesa. Le stanovanjsko hišo so delno rešili; pogorela je le streha. Z največjim naporom se je posrečilo rešiti živino iz hlevov, medtem ko sta gospodarsko orodje in krma postala žrtev plamenov.

Zet je ubil taščo. Pred leti se je priženil iz Trnja v Dolno Bistrico h Gyevekovim Petercem Jožko. V začetku sta bila v družini mir in soglasje. Počasi se je pa ta sloga izpremenila v stalne prepire. Neposredni povod za usodni preprič je bil malenkost. Zet Jožko je prišel domov in šel v kuhinjo, da poišče v peči jed. Žena je bila tedaj na polju. Peterec je vzel zajemalko, a v tistem trenutku je priskočila tašča in mu jo vzela, češ: »Ta je moja, vzemi si svojo!« Beseda je dala besedo in prišlo je do spopada. Tašča je udarila zeta z zajemalko po roki, on pa jo je prišel tolči s pestjo, kamor je priletelo. Naposled jo je brenil z nogo pod rebra, da je zletela v klet, padla na prag in se pobila na glavi. Jožko jo je še odnesel v posteljo, nato pa kar odšel od hiše. Žena je potem izdihnila. Dogodek je tem bolj razburil vso okolico, ker je to že tretji primer nasilne smrti v kratkem času v črensovski župniji. Zadnji dogodek je zlasti žalosten zato, ker ima Peterec dva otroka in vsak čas pričakujejo še tretjega. Peterec se je sam javil orožništvu.

Naveličal se je življenja. Posestnik Kuzmič Štefan iz Pužavcev je kazal v zadnjem času veliko potrlost. Pred kratkim je ponoči medadno vstal in se odstranil iz sobe, češ, da mu je slabo. Ker ga po preteku ene ure ni bilo nazaj, so ga šli iskat in so ga proti jutru našli mrtvega v potoku Ledavi. Pokojnik je živel z družino v miru in v zadovoljstvu ter je bil splošno priljubljen. Kaj ga je gnalo v smrt, ni jasno.

NAŠI NA TUJEM

WESTFALSKO PISMO.

Recklinghausen-Suderwich, maja.

Tukajšnji Slovenci vsi radi čitamo »Domovino«, čeprav imamo, žal, nekoliko nezavednih rojakov, ki še vedno ne verjamejo, da je danes njihova prava domovina Jugoslavija in da je Slovenija del te države.

Mnogo je bilo truda, rojake o vsem tem poučiti, in minila so leta, preden je prišlo kolikor toliko do sloge med nami. Naenkrat pa se je pojavil v Poruhrju neki krivi prerok, ki nas zopet hoče razdvojiti. Žal ima mož nekaj uspehov, ker mu lahkomišelnost ljudje verjamejo.

Nekoliko je kriva temu sicer tudi kriza, ki nas vse vprek stiska. Če bi pa vsak rojak premislil, s kom ima opravka, potem bi se mož ne potikal več dolgo okrog nas. Imamo poštenih in resnih mož zadosti med nami, ki so se že vsestransko pobrigali za nas in doprinesli za nas mnogo žrtev. To so tudi naši krvni bratje, ki jim gotovo laže zaupamo, kakor pa temu preroku, ki ni po rodu naš človek, nego je menda celo Anglež.

Marsikateri naš rojak je pač takšen, da prej verjame tujčevim izmišljotinam kakor svojim ljudem. Bodite, rojaki, toliko možje, da pokažete vrata vsem, ki vas pridejo varat. Kaj vse slišimo pri nas! Tako se govori, da bodo slovenski kraji priključeni Avstriji. Kdor verjame takim neumnostim, pač kaže, da nima dovolj preudarnosti.

Po uradih in drugod se že norčujejo iz nas, kar nam kaže naslednji primer, ki se je pripetil pred kratkim: Pred nekaj dnevi je dobil na tukajšnji cehi delo sin rojaka V. Bil je pozvan k obratovodji, ki ga je vprašal: »Kje ste hodili v šolo?«

Fant: »V Suderwichu.«

Obratovodja: »Ali ste nemški državljani?«

Fant: »Ne, Slovenec sem.«

Obratovodja: »No, potem pa bi bil že čas, da bi se bili spravili preko poljske meje!«

Takih in sličnih dogodkov se nekateri takoj ustrašijo in ne vedo, ali bi se še smeli nazivati za Slovence, namestu da bi bili ponosni, da so Jugoslovenci. Naposled pa smo se mi tudi več desetletij tu pošteno potili za tuj kapital. Sramovati bi se morali vsi, ki zatajujejo svoj materni jezik, zraven pa še druge zastrupljajo. Kdor rojakov že noče biti sam Slovenec, naj vsaj pusti druge rojake pri miru. Ne bojimo se, da bi nas kar tako pogнали čez mejo. Jugoslavija, naša domovina, na katero se opiramo, se bo pobrigala tudi za nas izseljence. Zraven pa se moramo tudi zavedati, da smo z markljivim delom pomagali desetletja bogateti tukajšnjim podjetnikom.

Pri iskanju zlata ustreljen. Rojak Anton Luzovič, ki je bil precej časa zaposlen kot rudar v Elyju v Zedinjenih državah, je bil nedavno ustreljen od neznanih oseb, ko je iskal zlato rudo v okolici Orovillea. Njegov 17letni sin Tone je bil nedaleč proč, ko so počili strelji. Pohitel je k očetu, ki pa je bil že mrtev. Kakor se je ugotovilo, je bil pokojnik zadet od petih krogel. Strelci so izginili brez sledu. Pokojni Luzovič je bil star 43 let in po rodu iz okolice Kamnika. Ker je bil brez dela, je iskal zlato rudo, našel pa le smrt.

Huda nesreča rojakov v Clevelandu. V Clevelandu so nedavno podirali visok dimnik neke

tovarne. Pri delu je bilo zaposlenih osem delavcev, med njimi tudi štirje Slovenci, in sicer 34letni Miha Duvič, 34letni Miha Maršič, 32letni Josip Kaper in Štefan Matacin. Stali so na odru v dimniku in z električnimi kladivi razbijali železno ogrodje. Nenadno se je porušil gornji del dimnika in prvi trije so strmoglavili 180 čevljev globoko, dočim se je Matacin v zadnjem hipu prijel za kavelj, na katerem je bil pritrjen oder. Maršiča in Kapra so potegnili mrtva izpod ruševin.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Pečena cvetača. Skuhaj v slanem kropu eno ali dve cvetači. Ko je kuhano, na cedilu previdno odcedi. Medtem pa pripravi čisto svetlo prežganje, in sicer iz 12 dek sirovega masla in dveh žlic moke. To prežganje zalij s tremi osminkami mleka, da dobiš gosto omako; primešaj še dve žlici naribanega bohinskega sira, osoli, popopraj, primešaj malo muškatnega oreha in dve stepeni jajci. Kuhano in hladno cvetačo položi v kozo, jo polij s pripravljeno omako, posuj z drobtinami in naribanim sirom ter spec.

Grahova juha s smetano. Oluščeni grah skuha v slani vodi. Nato pripravi prežganje, in sicer iz 10 dek sirovega masla, treh žlic moke in malo čebule. (Seveda lahko vzameš mast namesto sirovega masla.) Prežganje stresi h kuhanemu grahu in ko vre deset minut, dodaj še štiri žlice kisle smetane, malo kumne in zelenega sesekljanega peteršilja. Eno žemljo ali dve zreži na kocke ali rezine, jih popeci v pečici in ko daš juho na mizo, jih streži v juho.

Smetanova juha. Tri decilitre smetane in en deciliter moke dobro žvrkljaj, razredči še z malo vode in zakuha v litru kropa, osoli in pridno žvrkljaj, medtem ko vre. Prideni še malo kumne, lahko pa daš tudi malo kuhanega krompirja v juho. Žemljo zreži in opeci, opečeno stresi v skledo, polij z juho in daj na mizo.

Pečene makarone. Skuhaj makarone v slanem kropu; kuhane in odcejene polij z mrzlo vodo. Napravi čisto svetlo prežganje, in sicer iz 12 dek sirovega masla ali osem dek masti in dveh žlic moke ter zalij s tremi osminkami litra mleka, malo osoli, popopraj, dodaj dve žlici naribanega sira in malo naribanega muškatnega oreha. V to omako primešaj še dve stepeni jajci in kuhane makarone. Kozico dobro narnaži, stresi vse skupaj noter, posuj po vrhu naribanega sira in na loži še nekaj koščkov sirovega masla ter speci. Daš s solato na mizo.

Praktični nasveti

Vse sadike, ki jih presadimo iz toplih gred ali sejalic, moramo takoj zaliti, in sicer temeljito vsako rastlinico posebe. Površno škropljenje z razpršilnikom ne zadošča, ker zmoči zemljo le na površini, korenin pa ne doseže.

Ako hočemo vzgojiti lepe in bujno cvetoče oleandre, moramo posebno poleti skrbeti, da se jim zemlja nikdar ne izsuši. Vsak dan moramo vsaj enkrat prav temeljito zaliti; zato je dobro, če imajo posode podstavke, v katerih naj bo voda. Večkrat zalijmo tudi v gnojnico. Pogoj je pa prav solčna lega, ker je to južna rastlina.

Vrtna jagode so sedaj v bujnem cvetju in nastavljajo sad. Da pa bomo dosegli obilne in velike sadove, jih zalivajmo ob deževnem vremenu z gnojnico in jih pridno okopavajmo. Vrvi, ki pričenejo rasti, sproti odstranimo, ker porabijo preveč soka, kar je v škodo sadu.

Tudi ribezu in kosmulji se kaj prileže, ako ju zalivamo z gnojnico, zemljo okoli grmičev zrahljamo in plevel iztrebimo. — Listne uši na ribezu je pa treba že sedaj zatirati s tobačnim izvlečkom, dokler se še niso preveč razpasle. — Gosenice na kosmulji pa pridno obirajmo in pokončujemo, sicer ostanejo le gole vejice, in grmič se kaj rad posuši.

Zdaj je čas, da presadimo in razdelimo vse odevetele pomladanske trajnice, kakor: marjetice, trobentice, vijolice, arabis itd.

Saje so zelo dobro sredstvo za čiščenje predmetov iz niklja, medi in srebra. Treba je take predmete samo dobro zdrgniti s krpico, namočeno v saje, pa se bodo spet svetili kakor novi.

ZANIMIVOSTI

Bankovci pred 2000 leti na Kitajskem

Na čudovite najdbe je naletel znani raziskovalec Sven Hedin na Kitajskem. Našel je izkopanine iz dobe znamenite kitajske cesarske rodbine Han, ki je v času kakih 200 let pred Kristusom vodila kitajsko cesarstvo. Tedaj se je ta ogromna država nahajala v boju za obstanek. Tri leta so se Kitajci borili z napadajočimi sovražniki ter branili severnozahodna vrata v svoje cesarstvo. Tam je sedaj Sven Hedin s svojimi ljudmi izkopal znamenite ostanke iz tiste junaške kitajske dobe. Mladi starinoslovec Folke Bergman, ki se nahaja tam s Sven Hedinom, je že leta 1930. in 1931. začel kopati v tistih krajih. Izkopal je poslej iz trdnjaviških ruševin silno mnogo spomenikov, ki so stari kakih 2000 let. Našel je med drugimi na tisoče ozkih lesenih palčic, na katerih so bili krajši ali daljši napisi. Ti napisi še niso razvozljeni, vendar lahko rečemo, da so med najstarejšimi doslej znanimi pismenimi kitajskimi spomeniki. Prvi so iz dobe prvega stoletja pred Kristusom. Večina njih menda ne obsega drugega kakor posebne podatke o vojakihi, ki so bili tam za posadko. Drugi pa bodo najbrže dali poučne podatke o delovanju in nehanju Kitajcev, posebno pa kitajskih vojakov v tistih časih.

Starinoslovec Bergman je izkopal dalje tudi mnogo lesenih posod, lončevine, dobro ohranjene puščice z bronastimi ostmi, železne sekire, železne nože in tudi zelo lep nož v usnjeni nožnici. Kitajski krojač, ki je živel tam pred 2000 leti, je med drugimi rečmi izgubil ali pustil nekeje iz sukna narejen pisemski ovitek, v katerem je imel spravljene šivanke. Sedaj po 2000 letih je to našel Bergman. Ker tedaj pisemskih ovitkov še niso lepili z gumijem, kakor to delamo danes, so pisma pečatili z nekako tvarino, narejeno iz mešanice bron, roževine in lesa.

Velike vrednosti je pisalni čopič, ki so ga našli dobro ohranjenega še z vsemi dlakami. To je doslej najstarejši znani pisalni čopič.

Iz Bergmanovih najdb se tudi vidi, kakšne so bile kitajske knjige v času vladarske rodbine Hanove, ko Kitajci še niso poznali papirja. Dobro ohranjena knjiga, ki so jo našli iz tistih časov, nam to nazorno pojasnjuje. Že znane vrste denarja, ostanke rumene, rdeče, modre in zelene svile so med ogromno množino že ugotovili. Izkopavanje se je vršilo na obširnem ozemlju starih utrdb in stražnih stolpov. Prekopal je Bergman nekaj sto razvalin iz dobe cesarske rodbine Hanove.

Mlajše kakor čas vladanja Hanove vladarske rodovine je tako zvano mrtvo mesto Kara-Koto, katero je v severni in severnovzhodni smeri prekopal že ruski raziskovalec. Bergman je v tem mestu našel 150 razvalin hiš in svetišč. Vse pa je slabo ohranjeno. Tu je odkril rokopise v zagotetni pisavi in jeziku naroda Sihija, pa tudi kitajske, ujgurske, mongolske, tibetanske in morda tudi perzijske rokopise. Med drugimi najdbami je morda najvažnejša ta, da je našel najstarejši doslej znani papirnati denar, o katerem pa ni znano, ali je ta denar iz dobe znanega Džingiskana (13. stoletje) ali pa iz poznejšega 14. stoletja. Druge najdene reči iz tega mesta pa so bron, zaponke in razno lepoticje. Zelo mnogo je našel koncev puščic in porcelana. Odkril je čisto ohranjene pladnje na visokih podstavkih iz dobe Sungov. Tudi ploščene lončevine ne manjka kakor tudi ne vreten za prejo, bronastih pečatov in ključavnic. Z mnogih najdenin je že prej veter odnesel pesek in jih na ta način odkril, dočim so

bile hišne razvaline globoko zasute v pesku. Včasih je Bergman samo iz slamnatih ostankov sklepal, kje je stala kdaj kaka hiša. Prav tako je ugotovil, kje je včasih bilo obdelano polje, kje namakalni jarki, ki so dobivali svojo vodo iz reke, katere pa je danes posušena.

Ta reka je tekla proti severovzhodu, kjer je menda bilo nekoč mesto Ši-Hen-Haj, znano v zgodovini, a ne vedo več, kje je stalo. To mesto je ležalo najbrže ob sedaj izsušeni rečni strugi. Tu je našel Bergman obširno poslopje, ki je bilo zelo dobro ohranjeno. Poleg tega poslopja je našel cel kup odpadkov. Ta kup je bil narejen iz samih rokopisov, iz česar Bergman sklepa, da je obširno poslopje bila kaka vladna palača in da so uradniki pred 2000 leti svoje ogromne pisane proizvode, ki so postali brez pomena, metali za hišo na kup.

× **Kisle, sladke in žveplene vode.** Profesor Crox, znani ameriški potovalec, je na svojih potovanjih opazoval čudna vodovja. Na meji med Argentino in Čilejem teče Rio Agro (Kisla reka), ki nosi po pravici svoje ime, zakaj zaradi njene kislosti ne pije te vode niti živina. Ob spodnjem toku so bregovi reke čisto goli. Crox domneva, da je ta reka kisla zaradi tega, ker padajo vanjo v gornjem toku drevesa iz pragozdovja in se tam razkrajajo. V gornjem toku je voda povsem navadna. Prebivalci ob spodnjem toku si iz te vode, ki jo mešajo s studenčnico, prireajo posebno pijačo. — V nekem bivšem kamnolomu v Nebraski je pred časom naenkrat nastalo celo jezero s sladko vodo, kakor da bi kdo v njej raztopil sladkor. Noben učenjak še ni podal zadovoljive razlage za ta pojav. Še bolj čudno pa je, da se ribe, ki so jih zaredili v tem jezeru, v njem dobro počutijo in postanejo v najkrajšem času izredno velike in tolste. — Čudno lastnost je opazil profesor Crox v vodovju Mo-fjorda na Norveškem. To vodovje je razdeljeno dobesedno v tri plasti, ki ležijo druga nad drugo. Najvišja plast je iz navadne pitne vode in 2 m globoka, druga plast je iz morske vode, ki priteka skozi podzemsko jamo v fjord, dočim sestavljajo prvo plast ledniški potočki. Najnižja plast nima nikakih živih bitij, ker jih pomori neznan podvodni izvir žveplene kisline. Zanimivo je, da se te tri plasti nikoli ne pomešajo med seboj. — V Mehiki je gorljiva reka, katere gornjo plast sestavlja pérolej.

× **Erine hčerke so se lepoticile tudi pred 5000 leti.** Praviijo, da ženstvo tudi v najstarejših časih ni moglo pogrešati umetnih lepotic. To nam dokazujejo izkopanine v staropisemskem mestu Uru, ki so iz 3. stoletja pred Kristusom. Med drugimi izkopaninami so našli lepoticila, ki jih je uporabljala kraljica Subad. Barvila za obrvi in ustnice kraljevske žene so vsebovala velike množine svinca, kar je po današnjih pojmihi zdravju zelo škodljivo. Za lepoticilo je služila tudi nekaka svetlomodra ilovica. Modra barva, ki je bila ilovici pridodana, je bila najbrže od zmletih modrih draguljev. Črn prašek, podoben antimonu, je vseboval velike množine mangana in svinca in nekaj bakra. Črna barva je dal mangan. Svinec in kalcijev karbonat so najbrže nalašč primešali zraven. Vse pa kaže tudi, da je tedanja moda ženskega lepoticila ljubila mnogo več različnih barv kakor danes, ko se ženske zadovoljujejo le z rdečimi ustnicami in črno pobarvanimi obrvmi.

× **Odkritje starodavnega mesta.** V Sveti deželi so starinoslovci odkopali prastaro mesto, ki se je imenovalo Misfa. To mesto je v zgodovini izvoljenega ljudstva včasih imelo važno vlogo. Ko so si Izraelovi rodovi razdelili obljubljeni deželo, je mesto Misfa z okolico pripadlo rodu Benjaminovih sinov. Kmalu je postalo važno zbirališče Izraelcev. Iz Misfe je odrinilo 40.000 oborožencev iz vseh Izraelovih rodov, da maščujejo nasilje, katero so Benjaminiti izvršili nad ženo nekega svečenika. V tem mestu je prebival prerok Samuel. V Misfi so izraelski poglavarji izvolili Savla za judovskega kralja. Kljub vsem tem navedbam v svetem pismu pa se doslej ni posrečilo ugotoviti, kje je ležalo v davni preteklosti to

staro mesto. Starinoslovska raziskavanja so pa sedaj ugotovila, da je stara izraelska Misfa bila tam, kjer je dandanašnji kraj El-Nasbeh. Odkrili so celo ostanke velikih stolpov z utrdami in našli še kamnite kroglice, katere so branilci utrjene mesta s posebnimi stroji metali na sovražnika.

× **Alkoholna zabrana v Ameriki in ameriški pijanci.** V Ameriki je že več let po zakonu prepovedano prodajati alkoholne pijače. Alkoholni željni Američani pa si izkušajo pridobiti opojnih pijač s pomočjo tihotapcev. Zato pa ima državno oblastvo urejeno posebno policijsko službo, ki naj zasleduje tihotapece z alkoholom. Ta policija se imenuje prohibicijska policija. Mnogokrat pa se zgodi, da tihotapci dobe zvezo s policijo, da morejo bolj nemoteno izvrševati svoj dobičkonosni poklic. Nedavno je oblastvo odstavilo Whitcomba, policijskega šefa v Lancastru, ker je sam dal napeljati skriven podzemski kanal k podzemski pivovarni, da je bilo na ta način olajšano delo tihotapcev. V New Yorku je sloveča restavracija White prišla v konkurz, ker ne more izplačati svojih obveznosti. Zgodilo pa se je to zaradi konkurence tajnih in prepovedanih točilnic, v katerih so točili prepovedane pijače. Teh točilnic je bilo v sosesčini te restavracije vse polno. Ker restavracija ni mogla ustrezati z alkoholom, so jo gostje pustili in rajši jedli in pili v prepovedanih točilnicah. V Brooklynu, newyorškem predmestju, je bilo 145 zdravnikov obsojenih na denarne globe, ker so svojim «bolnikom» neupravičeno na receptih predpisovali žganje. Žganje je namreč mogoče dobiti v Ameriki na postaven način le v lekarni z zdravniškim receptom. V Baltimoru so pred kratkim odkrili tajno tovarno žganja prav tik vladne palače. Ta tovarna je bila ena največjih v vsej Ameriki. Samo stroji so vredni pol milijona dolarjev. Resnična je tudi naslednja zgodba: Gerard Pinnen, sluga pri filmskem ravnatelju Franku Borzageu v Hollywoodu, se je v prostih urah, ko gospod ni bilo doma, tako nalezal žganja iz tako zvane lekarne svojega gospodarja, da je obolel in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Gospodar ga je seveda odpustil iz službe. Ko pa je sluga v bolnišnici ozdravel, je takoj vložil proti svojemu bivšemu gospodarju tožbo za odškodnino. Sodišče je sedaj razpravljalo o tej čudni tožbi in res obsodilo ravnatelja Franka Borzagea, da mora plačati svojemu bivšemu slugi 45.000 dolarjev odškodnine zato, ker se je po njegovi krivdi smrtno nevarno opil.

× **Volkulja je vzgajala dva otroke.** Indijski misijonar Singh, ki je prepotoval vso Bengalijo, pripoveduje prav zanimivo zgodbo: «Ko smo nekega dne prišli v kraj, obdan od gozdov, so se moji spremljevalci Indijci obotavljali nadaljevati z menoj pot skozi pragozd. Dejali so, da bivajo v pragozdu hudobni duhovi, ki so z volkovi v zvezi. Ker so mi tudi drugi Indijci govorili, da so v tem delu pragozda v resnici že večkrat opazili prečudna bitja, sem sklenil dognati, koliko je na tem resnice. Ko smo nekaj dni taval po mračnem pragozdu, smo zagledali v goščavi volkuljo. Med njenimi sprednjimi nogami je ležal otrok. Volkulja se nam je najprej hotela postaviti po robu, ko pa je videla, da je premoč prevelika, je pobegnila v goščavo. V gošči smo potem našli v naše največje presenečenje še na deklico, staro kakih šest let. Ta otrok pa se ni dal ujeti. Srdito je praskal in grizel okoli sebe. Slednjič pa se je nekemu spremljevalcu vendar posrečilo, da ga je ukrotil ter mu zvezal roke in noge. Otrokovo telo je bilo čez in čez opraskano in polno brazgotin. Na kolenih je imel velike rane, najbrže zato, ker je pri hoji posnemal volkuljo in se plazil po vseh štirih. Oba otroka smo oddali v neko zavetišče. Najmlajši otrok je umrl leta 1921., starejši pa živi še danes, toda ni se razvil v rednega človeka, čeprav je bil deležen najskrbnejše vzgoje. Vse njegovo jezikovno znanje sestoji iz nekaj besedi in še te besede izgovarja deklica z največjo težavo. Nasprotno sta ji vid in sluh ne navadno dobro razvita. Tako zavoha sirovo meso že iz velike daljave. Jok in smeh sta ji neznana.

V prvih letih si je vedno zopet strgala obleko s telesa, dokler je nismo slednjič oblekli v močan jopič, kateremu ni bilo kos. Šele v zadnjih letih se je dekletce navadilo pri jedi rabiti žlico, prej pa se je posluževalo pri jedi samo prstov in ust. Kako sta otroka zašla med volkove, nismo mogli točno ugotoviti. Prav tako tudi ne, kako dolgo sta živela med njimi. Razlagali pa smo si reč tako, da je volkulja najbrže izgubila svoje mladice in si v zameno prilastila otroka. Z genljivo materinsko ljubeznijo je morala volkulja skrbeti za otroka in ju učiti raznih spretnosti in sposobnosti, katere je sicer učila mlade volčice.

× Zdehanje nam je ostalo iz pradavne preteklosti. Po mnenju berlinskega profesorja Peipra je nam zdehanje ostalo iz davne preteklosti, ko so bili naši pradedje pred milijoni let še napol živali. Znano je, da tudi živali zdehajo in da zdehajo celo vodna bitja, ki nimajo velikih možganov. Zdehanje leži v spodnjih plasteh možganov in je prastara dediščina. V pradavnih časih je pa bilo zdehanje prav za prav dihanje. Način, kako zdaj dihamo, nam ni bil prirojen, temveč smo ga pridobili z razvojem. Pri tem je pa ostal spomin na prvotno dihanje, ki je bilo kakor rečeno naše zdehanje. Če smo utrjeni, se naenkrat pojavi v obliki, kakršna je bila pred mnogimi milijoni let. Takoj nato pa običajno dihalno središče zopet prevzame svojo oblast. Pri zdehanju postanemo torej za hip bitje, kakršno smo bili pred milijoni let. Profesor Peiper zna razlagati tudi zdehanje od dolgega časa. Mož pravi, da zdeha celo pes, če ne ve, kaj početi.

× Žival jim je več kakor človek. V Chicagu je nedavno umrla starejša dama, velika ljubiteljica psov in mačk, ki je vse svoje imetje v znesku 40.000 dolarjev zapustila svojim četveronožnim prijateljem. V oporoki je navedla, naj se denar porabi za gradbo zavetišča za bolne pse in mačke, del tega premoženja je pa določila za izpopolnitev že obstoječe bolnišnice za male živali v Chicagu. Sorodniki stare dame seveda z oporoko niso zadovoljni in zahtevajo sedaj od sodišča, naj oporoko razveljavi, češ, da stara dama itak ni bila pri zdravi pameti. Seveda je vprašanje, ali bodo kaj dosegli, kajti ameriška sodišča v tem pogledu ne popuščajo in neredki so primeri, ko postanejo domače živali, zlasti psi, mačke in tudi papige, dediči ogromnih premoženj. — V New Yorku je stara devica Margareta Howardova zapustila svoje ogromno premoženje psom, a dve njeni nečakinji sta vložili tožbo za razveljavljenje oporoke. Dosegli nista ničesar, bili sta celo prisiljeni, da sta plačali stroške obravnave. Zanimivo je, da je bila Howardova tako zaljubljena v svoje pse, da je v oporoki zahtevala, naj se denar v primeru smrti njenih ljubčkov porabi za gradbo zavetišča. — V Parizu je nedavno umrla neka ruska princesa, ki je vse svoje premoženje v znesku 18.000 dolarjev zapustila svojemu psičku. Njena želja je bila, da se po smrti psu postavi lep nagrobni spomenik. Zanimivo je, da tudi v tem primeru sorodniki niso ničesar opravili in je sodišče psu priznalo premoženje.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Najboljše uspavalno sredstvo.

A: «Nobeno noč ne morem spati. Nobeno sredstvo mi več ne pomaga.»

B: «Imaš morda pri rokah kakšno lahko žtivo ali gramofon? No, če nimaš ne enega ne drugega, potem pa pošlji ženo kam k sorodnikom. To ti bo gotovo pomagalo!»

Razumljivo.

A: «Neki raziskovalec trdi, da živi v Afriki zver, ki se je boji celo lev.»

B: «To bo najbrž levinja...»

V šoli.

Učitelj: «Janezek, ali poznaš tekočino, ki nikoli ne zamrzne?»

Janezek: «Vrela voda, gospod učitelj...»

Ne ve.

Nov stanovalec: «Streha je v takem stanju, da mi dežuje na glavo. Koliko časa pa bo to še trajalo?»

Gospodar: «Mar mislite, da sem jaz vremenski prerok?»

Bi že šlo.

Profesor: «Tu v razredu ne morete spati.»

Dijak: «O, prav lahko, samo če boste bolj tiho govorili.»

Smola.

Trgovec (svojemu pomočniku): «No, na vašem veselem obrazu vidim, da ste srečno prodali grenko sirovo maslo.»

Pomočnik: «Res! Zraven pa še vsa stara jajca in smrdljivo gnjat. Vse je kupila gospa Mohovtova.»

Trgovec: «Kdo? Takoj se moram javiti bolnega; za drevo me je namreč povabila na večerjo...»

Bal se je.

Sodnik: «Tako pošten mož je vaš oče; nočni čuvaj, zvest in uatančen in ugleden občan. Ali ste kaj mislili nanj, ko ste šli vlamljati v klet?»

Boltežar: «Seveda sem mislil in se bal, da bo pri obhodu prišel mimo.»

Listnica uredništva

Jarše-Mengeš. Bolje, da se ne poroča o tem. Sv. Miklavž pri Ormožu. Ker imamo ogromno zalogo, ne moremo sprejeti. Ako bi pa sprejeli, bi morali čakati najmanj leto dni v primeru, da je zgodba sploh primerna za naš list.

Škocijan. Mnogo preveč žaljivo!

Odprava raznih drevesnih uši je najuspešnejša s tobaknim izvlečkom, pomešanim z milnico (žajfnico). Najbolje je rabiti mazavo milo. Več o tem prihodnjič.

Sredstvo za barvanje las dobite v drogeriji.

MALI OGLASI

168

Vabilo na redni občni zbor
Splošne gospodarske zadruga,
r. z. z. o. z. v Sevnici,

ki bo dne 12. junija 1932. ob 9. uri dopoldne v združenih prostorih s temle dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2.) Čitanje revizijskega poročila. 3.) Poročilo načelnštva. 4.) Poročilo nadzornštva. 5.) Odobritev računskega zaključka za leto 1931. 6.) Volitev enega člana načelnštva. 7.) Volitev nadzornštva. 8.) Predlogi. 9.) Slučajnosti. — Ako bi občni zbor ob zgoraj navedenem času ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočnih članov. — Načelnštvo.

Mizarji pozor!

Oglejte si nove patentirane posteljne tračnice «Kapo» v paviljonu na velesejmu Schneider & Verovšek. 166

Tednik «ZABAVNI LIST»

z gratis slikarsko galerijo v formatu razglednic — Stražišče. Posamezna številka samo 1 Din. Zahtevajte brezplačne ogledne številke! 95

Posojila brez obresti

za odkup zemljiškoknjižnega dolga in nakup posestva podeljuje: «Zadruga», Ljubljana, poštni predal 307. Išče potnike. 154

Lepo posestvo,

sestojee iz gospodarskih poslopij, sadnega vrta, vinograda, zaraslega gozda, travnikov in njiv. Proda Dragan Janez, Čravec, pošta Trebelno (Dolenjsko). 170

Ugoden nakup!

Proda se hiša s trgovskimi prostori, stanovanji in vrtom na Dobravi pri Gorenji vasi. Krasen kraj, velika okolica. Da se prevzame vknjižba hranilnice, je potreben majhen kapital, dobro amortiziran. Ugodna prilika za pridobitev lastnega doma. Pojasnila daje tvrdka Kašman, železnina, Škofja Loka. 160

Učenca za slikarski obrt

sprejme takoj Frane Smole, slikarski mojster v Kočevju št. 51. Učna doba po dogovoru. 162

Vstopim brezplačno v službo

za samo hrano in streho. Zdrav in oblečen in snažen dovolj. Nekaznovan, Star 40 let. Perfekten tudi v nemščini. Grem v trgovino, pisarno ali na kmetijo, samo ne k živini. Nastopim lahko dne 15. junija. Dopisi naj se izvolijo poslati upravi «Domovine». 167

177

Preklic žalitve.

Podpisana Zadravec Helena, posestnica v Razkriškem vrhu (pošta Štrigova), preklicujem vse žaljive besede, katere sem govorila meseca decembra 1931. o gospe Rajhovi Karolini, trgovčevi soprogi v Razkrižju, kot neresnične ter svoje dejanje obžalujem.

Zadravec Helena s. r.

Hranilnica in posojilnica v Globokem pri Brežicah

r. z. z. o. z.

vabi na

občni zbor,

ki se bo vršil dne 12. junija 1932. ob 15. uri v posojilnični pisarni s tem dnevnim redom:

- 1.) Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- 2.) Poročilo: a) načelnštva; b) nadzornštva.
- 3.) Odobritev računskih zaključkov za leto 1930./1931.
- 4.) Čitanje revizijskega poročila za leto 1930./1931.
- 5.) Volitev načelnštva in nadzornštva.
- 6.) Slučajnosti. 169

Načelnštvo.

Kadar ni kaj v redu

v prebavnih organih telesa, se to kaže na različne načine. Tak človek n. pr. nima teka, občuti včasih odvrtnost do jedi, nekaj ga obenem draži na riganje, jed mu težko leži v želodcu, mučijo ga bolečine v glavi, čuti se trudnega, težko se loti dela, slabe volje je in nima naravno urejene stolice. — Kadar nismo zadovoljni s tekom, prebavo in delovanjem črevesja, tedaj nam pridejo prav Fellerjeve Elsa-pilule, ki delujejo zanesljivo in naglo, ne dražijo črevesja in pospešijo lahko iztrebljenje. Fellerjeve Elsa-pilule krepe želodec in čistijo telo, obenem pa tudi kri. 6 škatlic 30 Din, 12 škatlic 50 Din z zavitkom in poštino vred.

Lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 360 (savska banovina)

Odobreno od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje Sp. br. 509 z dne 24. marca 1932.

SANATORIJ V MARIBORU

Gosposka ulica št. 49

Telefon 2358

astnik in vodja:

primarij dr. Cernič
specijalist za kirurgijo.

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlaplosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; zarnico „hala“ za revmatična in druga boleča vnetja; „enterocleaner“jem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni dvig.

Dnevna oskrba: prvi razred 120, drugi 80, tretji 60 Din.

ZA LETOVIŠČE

Uspelo nam je izpopolniti obutev, ki jo prodajamo za tako nizko ceno, da jo more vsakdo kupiti. Tudi Vi boste zadovoljni z našo poletno obutvijo. Prepričajte se!

Rata

Več službe.

39.-

Br. 3-8 (19-26)

Vrsta 4432-37

49.-

Vrsta 2944-00

69.-

Vrsta 2145-09

Otroški sivi platneni čevljički z gumijastim podplatom. Praktični za vsakdanjo nošnjo.

Sandali, ki ne žulijo niti nog niti žepa. Otroški št. 22-26 39 Din, št. 27-34 49 Din. Ženski št. 35-38 59 Din. Moški št. 39-46 69 Din.

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivega platna z zaponko in prožnim gumijastim podplatom. Za malo denarja veliko zadovoljstvo.

Trudimo se, da Vas ne samo z dobro in ceneno obutvijo kar najbolje postrežemo, temveč skrbimo, da Vas postrežemo popolno in ceneno tudi z ostalimi potrebščinami za Vašo obutev in Vaše noge.

V vseh naših prodajalnah kupite dobre in cenene nogavice: moške za 7 Din, ženske za 25 in 9 Din.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domačih živali je brezdvomno

MASTIN

Lekarna Trnkóczy
(zraven rotovža)
Ljubljana 66

FURMANI!

„Lu-lu-lu-luštna je mo-moja fu-fu-fu-furenga“ je vedno govoril furman, ki so mu rekli „veseli Jaka“. Ampak govoril je čisto resnico, kajti veseli Jaka je uporabljal pri furanju štrange, uzde in vrvi samo take, ki imajo privezan listek s pajkom iz Grosupljega. Na to je pri nakupovanju vedno dobro gledal in je bil zato vedno dobre volje kot spomladi tiček na veji.

Ta varstvena znamka

garantira za najboljšo kvaliteto. • Zahtevajte vse vrvarske izdelke samo s to znamko.

Živinorejcem

Preporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prisiči, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v različnih slučajih nagle obolenosti, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopa in zakovanju, pri prišču med parklji, opeklini, strelu, zlomu kosti, zvrtju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napevanju goveda in ovac, pri tujih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3

Najnovejše dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrati in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Nov poklic

za dame in gospode z opremo pletilstva v hiši. Zajemčen mesečni zaslužek 1500 Din, ker odkupimo izgotovljeno, pleteno blago, plačamo mezo za pletenje in dobavljamo prejo za podelavo. Pišite še danes po gratis prospekte pod naslovom: Domača pletarska industrija št. 8 — Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva ulica št. 2.

Milostiva gospa!

Vkuhanje Vam bo prijetno s patentiranim

Original-Beco

(Model nožna sesaljška)

Enormni prihranek na času, kozarcih, gumijastih obročkih in kurivu! Vsi dosedanja kozarci se morejo uporabiti. Mnogokrat odlikovan z zlato medaljo. Mnogoštevilna priznanja. Gospodinje, zahtevajte brezplačne prospekte! Razpošilja jih

Friderik Kratz, Stražišče pri Kranju št. 5.

Preprodajalci se iščejo.

Vsak trgovec, obrtnik, gospodar in vsaka gospodinja poseti

XII. Ljubljanski velesejem

od 4. do 13. junija 1932.

Zakaj? Ker nudi velesejem največji pregled vseh potrebščin v gospodarstvu, orientacijo cen blaga, polovično vožnjo na železnici, popust na parobrodih, 700 razstavljalcev, 40.000 m² razstavišča. — Izdelki celokupne industrije, pohištvo, uradna razstava Poljske republike, higijska razstava, razstava perutnine in kuncev, tujsko prometna razstava, razstava Prijateljev prirode v stanovanju.

Legitimacije po 30 Din se dobivajo pri vseh večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih, večjih postajah dravske banovine in biljetarnah «Putnika».

Prenočišča poskrbljena.

Ali se hočete svojega revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepkih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa in tudi slabost oči so čisto posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Jaz vam nudim

zdravilno pijačo, ki razkroja sečno kislino, pospešuje izmeno snovi in izločevanje, torej ne tako zvano univerzalno ali tajno zdravilo temveč izdelek, ki ga mati narava sama nudi za blagor bolnega človeštva.

Dam vsakomur brezplačno poskušnjo

Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih v vseh državah obstoječih skladišč povsem zastoj in franko poskušnjo zajedno s poučno razpravo. Sami se boste uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju. — Poštno zbiralo mesto:

August Märzke, Berlin, Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse No. 5, Abt. 286.